

OBEC ČAŇA

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

PROGRAMOVÉ OBDOBIE

2024 - 2027

S PLATNOSŤOU DO ROKU 2030

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI

Kontaktné údaje	
Sídlo obecného úradu	Obecný úrad, Osloboditeľov 22, 044 14 ČAŇA
Telefón	055/69 99 206
Mobil	0911 284 447
Web	www.obeccana.eu
e- Mail	obeccana@centrum.sk
Administratívne začlenenie	
Kraj	Košický
Okres	Košice - okolie
Región	Abovský
Mikroregión	
Údaje	
IČO	00324060
Kód obce	521299
Počet obyvateľov	5864
Rozloha	1 156 ha
Prvá písomná zmienka	r. 1164
Riadenie obce	
Starosta	Michal Rečka
Komisie obecného zastupiteľstva	Komisia pre školstvo a vedu
	Komisia na ochranu verejného poriadku a životného prostredia
	Komisia pre kultúru
	Komisia výstavby, dopravy a cestovného ruchu
	Komisia pre financie a majetok
	Komisia sociálnych vecí a zdravotníctva
	Komisia pre šport a telovýchovu
	Komisia na vybavovanie sťažností na volených zástupcov obce
	Komisia na ochranu verejného záujmu
	Komisia pre školstvo a vedu a

OBSAH

ÚVOD	7
Vízia obce	8
METODICKÁ ČASŤ	9
1 Význam a metodika spracovania PRO.....	9
1.1 Význam a cieľ spracovania PRO	9
1.2 Metodika a postup spracovania PRO	10
1.3 Charakteristika PRO a nadväznosť na základné rozvojové dokumenty	12
1.3.1 Charakteristika PRO.....	12
1.3.2 Nadväznosť PRO na základné rozvojové dokumenty	12
1.3.3 Dokumenty nadnárodnej úrovne:	12
1.3.3.1 Projekt Európa 2030	12
1.3.3.2 Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027.....	13
1.3.3.3 Operačné programy (OP).....	15
1.3.4 Operačný program Slovensko	16
1.3.5 Dokumenty národnej úrovne:.....	17
1.3.6 Plán obnovy a odolnosti	18
1.3.7 Dokumenty regionálnej úrovne:.....	19
1.3.8 Nadväznosť PRO na zákony, rozhodnutia a usmernenia orgánov štátnej správy	21
1.3.8.1 Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny	21
1.3.8.2 Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor.....	21
1.3.8.3 Krajský pamiatkový úrad	21
1.3.8.4 Odbor starostlivosti o životné prostredie	24
1.4 Základné pojmy.....	27
ANALYTICKÁ ČASŤ	32
2 Audit hospodárskych, sociálnych a kultúrno-spoločenských zdrojov	32
2.1 Charakteristika obce.....	32
2.1.1 Geografická charakteristika	32
2.1.2 Klimatické a prírodné podmienky.....	33
2.1.3 Historický vývoj obce	38
2.1.4 Heraldické znaky obce	39

2.2	Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce.....	40
2.2.1	Vývoj počtu obyvateľov obce (údaje SOBD 2021)	40
2.3	Technická infraštruktúra	42
2.3.1	Občianska a technická vybavenosť	42
2.3.2	Domový a bytový fond (údaje SOBD 2021)	43
2.3.3	Civilná a protipožiarna ochrana	43
2.4	Sociálna infraštruktúra	44
2.4.1	Škola a predškolské zariadenia	44
2.4.2	Kultúra, šport, kluby a pamätihodnosti	44
2.4.3	Zdravotníctvo a sociálna oblasť	44
2.4.4	Podnikateľské subjekty, živnostníctvo a neziskové inštitúcie v obci	45
2.4.4.1	Živnostníci	46
2.4.4.2	Podnikateľské subjekty	46
2.4.4.3	Neziskový sektor.....	46
2.4.5	Realizované projekty v rokoch 2014 - 2020	47
3	SWOT analýza obce.....	56
3.1	Hospodárska SWOT analýza	56
3.2	Sociálna SWOT analýza	57
3.3	Environmentálna SWOT analýza.....	59
STRATEGICKÁ ČASŤ.....		60
4	Stratégia rozvoja obce	60
4.1	Rozvojový potenciál a limity rozvoja obce.....	60
4.2	Analýza finančných potrieb a možností financovania PRO	60
4.3	Strategický cieľ	62
4.4	Priority	62
PROGRAMOVÁ ČASŤ		63
5	Programové zabezpečenie PRO	63
5.1.	Akčné plány.....	68
REALIZAČNÁ ČASŤ.....		69
1	Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry	70
1.1.	Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	70
1.2.	Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	72

1.3.	Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	73
1.4.	Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	75
2.	Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov	81
2.1.	Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci.....	81
2.2.	Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci	82
3.	Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce.....	84
3.1.	Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov	84
3.2.	Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci.....	86
4.	Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia	87
4.1.	Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci.....	87
4.2.	Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	88
5.	Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu.....	90
5.1.	Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry	90
5.2.	Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu.....	91
6.	Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce.....	92
6.1.	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi	92
6.2.	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce	93
FINANČNÁ A PERSONÁLNA ČASŤ		94
6	Zabezpečenie realizácie PRO.....	94
6.1	Finančné zabezpečenie realizácie PRO.....	94
6.1.1	Analýza finančných potrieb a možností obce	95
6.1.1.1	Finančný rámec pre realizáciu PRO	95
6.1.1.2	Indikatívny finančný plán PRO	97
6.2	Personálne zabezpečenie realizácie PRO.....	98
6.3	Časový harmonogram realizácie	100
6.4	Spoločné podmienky pre úspešné projekty.....	102

6.4.1	Investičný projekt musí spĺňať	102
6.4.2	Podmienky pre úspešnú realizáciu navrhovaných priorít	102
6.4.3	Adaptačné opatrenia na minimalizovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy	102
7	Monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PRO.....	104
7.1	Spôsob monitorovania PRO.....	104
7.2	Vyhodnotenie a modifikovanie PRO	106
7.3	Plán priebežných hodnotení PRO	106
8	Systém integrácie problematiky bezpečnosti v obci	107
ZÁVER		110
Prílohy PRO		111
1)	Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO.....	112
2)	Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO.....	113
3)	Zoznam skratiek použitých v PRO	114
4)	Akčný plán na rozpočtové obdobie 2024 – 2026.....	116
5)	Výpis z Uznesenia OcZ o schválení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Čaňa 2024 - 2027 s platnosťou do r. 2030.....	120

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Program rozvoja obce „PRO“), je názov strategického dokumentu. Musia ho mať spracovaný tie mestá a obce, ktoré sa chcú uchádzať o nenávratný finančný príspevok zo štátneho rozpočtu a prostriedkov Európskej únie. Ak nemá zostať len povinnou prílohou projektov, ktoré sa uchádzajú o NFP, je potrebné z neho spraviť živý nástroj strategického plánovania samosprávy. Teda strategický dokument, ktorý je pomôckou pri napĺňaní vízie, priority a cieľov rozvoja daného územia.

PRO plne zodpovedá požiadavkám zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja a novele č. 309/2014 Z. z. v znení neskorších predpisov a zohľadňuje odporúčania obsiahnuté v Metodike na vypracovanie PRO, ktorú vydalo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Úlohou tohto dokumentu je teda zmapovať situáciu v obci **Čaňa**, identifikovať požiadavky obyvateľov, zachytiť ich názory na ďalší vývoj obce a na základe uvedeného vytvoriť Program hospodársko-sociálneho rozvoja obce Čaňa, ktorý je dôležitým podkladom pre jej rozvoj.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Čaňa 2024 – 2027 s platnosťou do roku 2030 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepcného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy. Je tiež neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie, ako pre obecný úrad, tak aj pre všetky subjekty na území obce. Program je zameraný na podporu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu oblasť pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý bude podľa potreby priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Program rozvoja obce schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré bude zároveň aj realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu. Program rozvoja obce je programom všetkých jeho občanov a bude napomáhať k všestrannému rozvoju obce nezávisle na prípadných politických zmenách v samospráve.

Dôležitou súčasťou prípravy Programu rozvoja obce je zapojiť poslancov obecného zastupiteľstva a aktivistov obce do prípravy spoločnej budúcnosti, naučiť ich starať sa o seba, o budúcnosť svojej rodiny, svojej ulice a svojej obci.

VÍZIA OBCE

Čaña leží v južnej časti Košickej kotliny na nive a terasovej plošine Hornádu. Odlesnený chotár tvoria treťohorné usadeniny pokryté nánosmi. Po ťažbe štrku a piesku ostali jazerá. Má nivné a hnedozemné pôdy.

Obyvatelia obce, ktorých počet mierne rastie, majú prácu hlavne v okolí, ale aj možnosti vlastnej sebarealizácie. Obec sa stará o osobnostný rast svojich obyvateľov, súčasťou života v obci sú kultúrno-spoločenské a športové podujatia, komunikácia obce s jej obyvateľmi je na dobrej úrovni a spoločnými aktivitami prispievajú k neustálemu zvyšovaniu kvality života a spokojnosti obyvateľov s ním.

Víziou obce Čaña do roku 2030 je „hospodársky a sociálne vyspelé spoločenstvo obyvateľov so zabezpečenou infraštruktúrou a vybavením, s rozvinutými službami pre všetky vekové kategórie, s kultúrno-spoločenskými a športovými aktivitami.“

Michal Rečka, starosta obce

METODICKÁ ČASŤ

1 VÝZNAM A METODIKA SPRACOVANIA PRO

1.1 Význam a cieľ spracovania PRO

Regionálny rozvoj sa v súčasnosti uskutočňuje v dvoch vzájomne prepojených koncepčných smerovaniach. Na jednej strane prostredníctvom regionálnej politiky na úrovni vnútroštátnych legislatívnych noriem a na strane druhej na úrovni pomoci regiónom s možnosťou využitia foriem pomoci z fondov Európskej únie.

Vytvorenie komplexného systému regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej, ale aj miestnej úrovni bolo cieľom Zákon č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý okrem iného ustanovil i kompetenciu vypracúvať, schvaľovať a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí v spolupráci s partnerstvom, príp. jeho časti, podieľať sa na ich uskutočňovaní a pravidelne vyhodnocovať ich plnenie.

Podľa § 5 Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja sa podpora regionálneho rozvoja vykonáva podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Programu rozvoja obce vyššieho územného celku, ako aj Programu rozvoja obce.

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov – európskych, štátnych alebo regionálnych – býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregionu či kraja. Podľa tohto zákona majú mať obce schválený PRO. Podľa § 8 vyššie uvedeného zákona „Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. PRO obce nenahrádza územno-plánovacia dokumentácia, ale patrí medzi ostatné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni obce je základným územnoplánovacím dokumentom územný plán obce alebo zóny. Jednotlivé zámery predkladané v rámci prípravy PRO musia byť však v súlade s existujúcou schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, pričom program rozvoja obce stanovuje iba mieru podpory jednotlivým jeho zámerom.

Program rozvoja obce je strategický rozvojový dokument. Má byť nositeľom rozvojovej politiky obce, predstav jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Spracovaním PRO dá obec najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj o budúcnosť svojich obyvateľov, pričom v podobe dokumentu PRO získava obec nástroj na aktívne riadenie rozvoja založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Ide o dokument, ktorý má mať charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol PRO skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Cieľom PRO je vypracovať takú rozvojovú stratégiu obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného mikroregiónu, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. V konečnom dôsledku by mal prispieť k vyváženému rozvoju obce.

Hlavným zámerom programu je zvrátenie nepriaznivých tendencií a rozvoj tých ukazovateľov a oblastí, ktoré môžu z dlhodobého hľadiska vytvoriť podmienky pre dlhodobu udržateľný rozvoj celého územia a jeho zatraktívnenie.

1.2 Metodika a postup spracovania PRO

Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v:

- národnej stratégii
- zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a
- je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Podľa § 8 Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja PRO obce v rámci partnerstva pozostáva z

a) **Analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) **Strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) **Programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) **Realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) **Finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

§ 8a Spoločný program rozvoja obcí

(1) Spoločný program rozvoja obcí je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obce nachádzajú, a je vypracovaný podľa záväzných častí územnoplánovacích dokumentácií združených obcí.

(2) Ak nemá obec vypracovaný vlastný program rozvoja obce, môže si vypracovať pri uplatnení partnerstva s jednou územne susediacou obcou alebo viacerými územne susediacimi obcami spoločný program rozvoja obcí.

(3) Spoločný program rozvoja obcí a jeho aktualizáciu schvaľujú obecné zastupiteľstvá obcí, ktoré vypracovali spoločný program rozvoja obcí.

(4) Na spoločný program rozvoja obcí sa ustanovenia § 8 ods. 2 až 6 použijú rovnako.

V procese spracovania PRO obce Čaňa v spolupráci s partnerstvom bol aplikovaný prístup predstavujúci kombináciu expertnej a komunitnej metódy, pričom cieľom je, aby program rozvoja obce nebol len „názorom odborníkov“, ale aby bol zrozumiteľný i pre laikov a slúžil obci a jej obyvateľom.

Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje prehľad vnútorných zdrojov obce – prírodných, historických, kultúrnych, územno-technických, ľudských, materiálnych a finančných. Táto časť spracovania PRO predstavuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia do budúcnosti. Základné zdroje informácií pre tvorbu analýzy poskytla obec Čaňa a využité boli aj existujúce externé zdroje predstavujúce spracované koncepčné materiály (územne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR, a pod.). Podklady potrebné pre spracovanie SWOT analýz boli získané formou prieskumu realizovaného partnerským tímom priamo v obci, rozhovormi s pracovníkmi obce, zástupcami samosprávy a občanmi.

Následne sa zadefinovali problémové oblasti predstavujúce najkritickejšie body rozvoja obce, ktorých vznik vyplynul z pripravených SWOT analýz, konkrétne z ich slabých stránok a ohrození. Na základe tohto sa získala stratégia rozvoja obce so základnými prioritami jej smerovania v budúcnosti. Obsah stratégie takto predkladá riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Celková stratégia rozvoja obce je rozdelená na víziu, strategický cieľ, prioritné oblasti rozvoja obce, z ktorých vyplynuli opatrenia a následne aktivity.

Aktivity, ktoré si obec zadefinovala sa pretavili do akčných plánov pre jednotlivé oblasti. Akčný plán obsahuje podrobný plán konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné vykonať v danom období, daným spôsobom a danými prostriedkami pre dosiahnutie cieľov PRO obce. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali viesť k naplneniu vízie obce. Sú spracované na úrovni činností, časovej a finančnej náročnosti. Ďalej je tu konkretizovaná zodpovednosť za ich realizáciu a ukazovatele na hodnotenie úspešnosti plnenia cieľov, pričom boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov Európskej únie.

1.3 Charakteristika PRO a nadväznosť na základné rozvojové dokumenty

1.3.1 Charakteristika PRO

Prostredníctvom PRO bude obec Čaňa naplňať svoje rozvojové plány a tým zabezpečovať svoj rozvoj v budúcnosti. Dokument predstavuje súbor prioritných oblastí, opatrení a cieľov smerujúcich k oživeniu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Dokument PRO sa skladá z nasledovných častí:

- **metodická časť PRO** – opisuje význam a metodiku spracovania PRO, bližšie charakterizuje význam a ciele dokumentu, opisuje metodiku a spôsob spracovania dokumentu, približuje základné pojmy danej problematiky, ako aj súlad so základnými strategickými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja pre obdobie 2024 – 2027 s platnosťou na rok 2030,
- **analyticko-strategická časť PRO** – predstavuje hospodárske a sociálne východiská obce Čaňa, ktoré predstavujú nevyhnutný predpoklad pre definovanie rozvojovej stratégie a popisujú hlavné sociálno-ekonomické súvislosti vývoja, opisuje programovú štruktúru pre dané programovacie obdobie, konkrétne víziu obce, stratégiu rozvoja obce
- **programová, realizačná a finančná časť PRO** – obsahuje jednotlivé priority a akčné plány, jedná sa o realizačnú časť s možnosťami finančného, inštitucionálneho, organizačného zabezpečenia realizácie PRO a jeho následný monitoring a vyhodnotenie.

1.3.2 Nadväznosť PRO na základné rozvojové dokumenty

Definované prioritné rozvojové oblasti, ciele, opatrenia a aktivity PRO obce sú v súlade so strategickými rozvojovými dokumentmi na úrovni EÚ, SR, NUTS I, NUTS II a NUTS III.

1.3.3 Dokumenty nadnárodnej úrovne:

1.3.3.1 Projekt Európa 2030

EÚ potrebuje zaviesť spoločnú energetickú politiku s vnútorným aj vonkajším rozmerom, ktorá nám umožní dosiahnuť väčšiu energetickú efektívnosť a také úspory, ktoré odporúča stratégia Európa 2020, a zároveň diverzifikovať dodávky energie z tretích krajín. Európania musia začať vážne diskutovať o potrebe bezpečnej jadrovej energie v Európe a načrtnúť stály systém stimulov na rozvoj alternatívnych zdrojov energie.

EÚ musí byť aj naďalej lídrom v boji proti zmene klímy. Ale na to, aby bola efektívnejšia a mala vo vznikajúcom svetovom poriadku skutočnú váhu, sa musí vyhnúť chybám, ktorých sme sa dopustili v Kodani. Bude potrebné vypracovať skutočne spoločnú rokovaciu stratégiu, ktorá nám umožní lepšie hájiť naše záujmy.

Európania sa musia vysporiadať s demografickou výzvou. Ak sa neprijmú okamžité opatrenia, naše starnúce spoločnosti budú neudržateľným spôsobom zaťažovať naše dôchodkové a sociálne systémy a systémy zdravotnej starostlivosti a podkopú našu hospodársku konkurencieschopnosť. Medzi prioritné opatrenia musí patriť zvýšenie pomeru

žien v aktívnej populácii, uľahčovanie lepšej rovnováhy medzi pracovným a osobným životom, reformovanie nášho prístupu k dôchodku tak, aby sa vnímal ako právo, a nie ako povinnosť a vytvorenie proaktívnejšej prísťahovaleckej politiky, ktorá bude zodpovedať našim demografickým potrebám a potrebám našich trhov práce.

EÚ musí posilniť jednotný trh, aby odolal pokušeniam hospodárskeho nacionalizmu, a doplniť ho o služby, digitálnu spoločnosť a ďalšie sektory, ktoré pravdepodobne budú hlavnými motormi rastu a tvorby pracovných miest na trhu s 500 miliónmi používateľov a spotrebiteľov. Posilnenie a doplnenie jednotného trhu by mala sprevádzať koordinácia v daňovej oblasti.

Európania musia zreformovať trh práce a zmodernizovať svoje postupy v oblasti správy a riadenia spoločností. Ak chceme naplno využiť potenciál technologickej revolúcie, musíme výrazne zmeniť štruktúru našich trhov práce. Niektoré členské štáty už úspešne vykonali reformy založené na modeli flexiistoty; musíme sa poučiť z týchto skúseností a prispôbiť ich rozdielnym podmienkam v jednotlivých členských štátoch. Musíme zvýšiť zamestnanosť našich pracovníkov a pružnosť našich podnikov v kontexte hospodárstva, ktoré sa stále mení. Zlepšenie produktivity pracovnej sily sa musí stať prioritou a je potrebné zabezpečiť, aby zvýšenie produktivity bolo priamo úmerné úrovni príjmu.

Udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho modelu Európy bude závisieť od našej schopnosti obnoviť dynamickú rovnováhu medzi hospodárskym, sociálnym a environmentálnym rozmerom rozvoja v týchto oblastiach:

- Hľadanie rastu a pracovných miest.
- Napĺňanie ambícií Európy v sociálnej oblasti prostredníctvom nových cielených politík
- Vytvorenie situácie, z ktorej by všetci prosperovali: nová dohoda pre jednotný trh
- Posilnené hospodárske riadenie: v záujme stability a zjednotenia
- Výzva environmentálnej udržateľnosti
- Vyhnúť sa úskaliam lisabonskej stratégie

1.3.3.2 Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2030.

Úlohou PD SR je definovať strategický prístup na riešenie identifikovaných disparít a rozvojových potrieb, ktoré v súčasnosti bránia dostatočne naplňovať stratégiu inteligentného, udržateľného inkluzívneho rastu a zvyšovať kvalitu života.

Slovensko ako členský štát EÚ akceptuje posilňovanie strategického prístupu v politike súdržnosti, s cieľom ďalej rozvíjať koordinovanú a harmonizovanú implementáciu fondov Únie, ktoré sa budú vykonávať na základe tzv. všeobecného - zdieľaného riadenia.

Zdroje financovania pre nové programové obdobie:

- 1) Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“),
- 2) Európsky sociálny fond plus1 (ďalej len „ESF+“),
- 3) Kohézny fond,
- 4) Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ďalej len „ENRAF“),
- 5) Fond pre azyl a migráciu (ďalej len „AMIF“),
- 6) Fond pre vnútornú bezpečnosť (ďalej len „ISF“)
- 7) Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „BMVI“),

pričom sa pre obdobie 2021-2027 zjednodušuje a definuje päť jasných cieľov politiky súdržnosti:

1. Inteligentnejšia Európa – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva;

- 1.1 Rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
- 1.2 Využívania výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
- 1.3 Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
- 1.4 Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ

2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa;

- 2.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti, podpora OZE a zníženie emisií skleníkových plynov
- 2.2 Adaptácia na zmenu klímy, prevencia rizík a odolnosti voči katastrofám
- 2.3 Prechod na obehové hospodárstvo, efektívne využívanie zdrojov a zlepšenie kvality ovzdušia
- 2.4 Zlepšenie kvality vôd a stavu ochrany prírody, biodiverzity a krajiny

3. Prepojenejšia Európa – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT;

- 3.1 Rozvoj udržateľnej, inteligentnej, bezpečnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy
- 3.2 Rozvoj a podpora udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy, vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility
- 3.3 Podpora digitálnej pripojiteľnosti

4. Sociálnejšia Európa – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv;

- 4.1 Zlepšenie prístupu k zamestnaniu pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, najmä mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených skupín na trhu práce, ako aj neaktívnych osôb a podpora samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva
- 4.2 Modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom posúdiť a predvídať potreby v oblasti zručností a zabezpečiť včasnú a cielenú pomoc a podporu v záujme zosúladenia ponuky s potrebami trhu práce, ako aj pri prechodoch medzi zamestnaniami a mobilitou
- 4.3 Podpora lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom vrátane prístupu k starostlivosti o deti a závislé osoby vo väzbe na rodovo vyváženú účasť na trhu práce

4.4 Zvýšenie kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií, najmä digitálnych zručností. Aktivity v oblasti zvýšenia kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy budú realizované aj prostredníctvom konceptu územného rozvoja v rámci cieľa 5

4.5 Zlepšenie prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania

4.6 Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti

4.7 Podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných rómskych komunít (MRK)

4.8 Zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti rozvíjaním infraštruktúry

4.9 Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí

4.10 Riešenie materiálnej deprivácie

5. Európa bližšie k občanom – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív

5.1 Regionálny rozvoj, miestny rozvoj a bezpečnosť

5.2 Komplexná podpora rozvoja všetkých foriem cestovného ruchu na základe podpory rozvoja špecifik a endogénneho potenciálu regiónov Slovenska

5.3 Regióny so špecifickými potrebami

1.3.3.3 Operačné programy (OP)

Prioritné oblasti nového programového obdobia:

- Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- Moderná a profesionálna verejná správa

1.3.4 Operačný program Slovensko

Nové eurofondy na najbližšie roky sú spravované najmä cez nový Program Slovensko. Prostredníctvom neho sa efektívne a spravodlivo investujú vyčlenené prostriedky z rozpočtu EÚ a zo štátneho rozpočtu SR.

Vďaka členstvu v Európskej únii máme možnosť čerpať finančnú podporu na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – cez eurofondy. Eurofondy menia Slovensko k lepšiemu a pomáhajú našej krajine stať sa modernejšou. Doteraz sa európske peniaze investovali cez šesť operačných programov, ktoré riadilo šesť rôznych ministerstiev. Program Slovensko prináša zjednodušenie a zefektívnenie celého eurofondového procesu. Keďže bude iba jeden program, budú sa ľahšie presúvať peniaze medzi jednotlivými investičnými prioritami – bez potreby súhlasu Európskej komisie. To pre občanov znamená rýchlejšiu a efektívnejšiu pomoc vo viacerých oblastiach života.

Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko

1,9 miliardy eur

Ide o európsky cieľ politiky 1: *Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa*

Investície sú zamerané na podporu vedy, výskumu a inovácií, digitalizáciu, posilnenie malých a stredných podnikov, rozvoj zručností a digitálnu pripojiteľnosť. Je pred nami obrovská šanca posunúť sa vpred. Investície do vedy, výskumu a inovácií prinesú lepšie a kvalitnejšie pracovné miesta a tým aj dôstojnejší život ľudí v regiónoch.

Zelenšie Slovensko

4,2 miliardy eur

Ide o európsky cieľ politiky 2: *Zelenšia, nízkouhlíková Európa*

Investície podporia energetickú efektívnosť, znižovanie emisií skleníkových plynov, energiu z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie energie reflektujú aj globálnu situáciu a potrebu znižovania závislosti slovenskej ekonomiky na energetických zdrojoch z Ruska. Taktiež sa podporia investície na adaptáciu na zmenu klímy, prístupu k vode, na posilnenie ochrany prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, ako aj udržateľnú mestskú mobilitu.

Podstatná časť zdrojov z nových eurofondov pôjde na ochranu prírody a životného prostredia. Na ochranu prírody a biodiverzity je vyčlenených 721 miliónov eur, najmä na podporu chránených častí prírody a krajiny (248 mil. eur) a prieskum, sanáciu a monitorovanie environmentálnych záťaží (239 mil. eur). Pre zdravší život v mestách a obciach budú dôležité investície do udržateľnej mestskej mobility (891 mil. eur), medzi nimi aj investície do ekologickej verejnej dopravy (491 mil. eur) a cyklodopravy (100 mil. eur).

Prepojenejšie Slovensko

2 miliardy eur

Ide o európsky cieľ politiky 3: *Prepojenejšia Európa*

Podporíme rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej transeurópskej dopravnej siete, ako aj vnútroštátnu, regionálnu a miestnu mobilitu.

Významná časť nových eurofondov je určená na riešenie problémov, ktoré boli v minulosti zanedbávané – budovanie a opravy ciest I. triedy (241 mil. eur), ciest II. a III. triedy (169 mil. eur) a rekonštrukcie miestnych komunikácií (62 mil. eur).

Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko

3,3 miliardy eur

Ide o európsky cieľ politiky 4: *Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa*

Investíciami podporíme prístupný trh práce, kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, získanie zručností pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu na základe potrieb trhu práce, aktívne začlenenie a podporu dostupných sociálnych služieb pre znevýhodnené a najodkázanejšie skupiny obyvateľstva, vrátane marginalizovaných rómskych komunít, rodinné poradne, ako aj podporu sociálnych inovácií a potravinovú a materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby.

Európa bližšie k občanom

400 miliónov eur

Ide o európsky cieľ politiky 5: *Európa bližšie k občanom*

Investíciami podporíme hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni integrovaným prístupom, a to aj prostredníctvom podpory kultúry a prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu, verejných športovísk a bezpečnosti v regiónoch Slovenska.

Fond na spravodlivú transformáciu

Špecifickým cieľom v novom programovom období je Fond spravodlivej transformácie, ktorý pomôže riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky regiónom, ktorých sa týka prechod na uhlíkovú neutralitu. Z balíka 441 mil. eur môžu čerpať Prešovský, Košický a Banskobystrický samosprávny kraj.

Celková výška zdrojov z fondov EÚ pre Program Slovensko je 12,594 mld.

1.3.5 Dokumenty národnej úrovne:

• Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030

Národná stratégia je východiskový strategický dokument, ktorého cieľom je komplexne určiť strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v SR. Jej úlohou je pre región na úrovni NUTS 3:

- identifikovať jeho vnútorný potenciál a špecifikovať jeho možnú konkurencieschopnosť v rámci SR,
- charakterizovať jeho špecifické stránky a z nich vyplývajúce hlavné konkurenčné výhody v rámci SR ako aj v európskom kontexte,
- určiť jeho rozvojové strategické ciele a priority.

Cieľom stratégie je podpora udržateľného dynamického inkluzívneho rozvoja komunít a modernej inovačne orientovanej ekonomiky v regiónoch, mestách a obciach Slovenska v prospech zlepšenia životných podmienok ich obyvateľov, kvality ich sídelného prostredia, vytvorenia podmienok pre využitie ich špecifických potenciálov, udržateľné a efektívne

využitie ľudských, ekonomických a prírodných zdrojov, ich rozvoj a ochrana. Pri tom bude potrebné:

- a) Zvýšiť efektívnosť jednotlivých priestorovo relevantných politík ich vzájomnou koordináciou na základe reflektovania národných strategických dokumentov, spolu s celkovou koordináciou medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a ich strategickými zámermi,
 - b) Zvýšiť efektívnosť využitia vnútorného potenciálu rozvoja regiónov, miest a obcí posilnením väzieb odvetvových politík na priestor regiónov a obcí a vzájomným prepojením regionálneho a územného plánovania,
 - c) Zvýšiť efektívnosť využitia zdrojov regiónov, miest a obcí posilnením kapacít, aktívnej účasti a zodpovednosti jednotlivých aktérov ich rozvoja a vytvorením adekvátneho priestoru pre ich účasť na riadení rozvoja
- **Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska** (schválená uznesením vlády SR) – Lisabonská stratégia pre Slovensko
 - **Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja** (schválená uznesením vlády SR)
 - **Národný program reforiem SR 2020**
 - **Národný investičný plán SR na roky 2020 – 2030**
 - **Politika súdržnosti SR**
 - **Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025**
 - **Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky** – zásadou vytýčenou v spomínanom dokumente je aj minimalizácia vzniku, využívanie a správne zneškodňovanie odpadov

1.3.6 Plán obnovy a odolnosti

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE, so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 175 tretí odsek, so zreteľom na návrh Európskej komisie, po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov, konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom, keďže: V súlade s článkami 120 a 121 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa od členských štátov vyžaduje, aby riadili svoje hospodárske politiky so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie a v nadväznosti na hlavné smery, ktoré prijme Rada. V článku 148 ZFEÚ sa stanovuje, že členské štáty vykonávajú politiky zamestnanosti, ktoré zohľadňujú usmernenia pre zamestnanosť. Koordinácia hospodárskych politík členských štátov je preto vecou spoločného záujmu.

Cieľové oblasti pre reformy a investície zohľadňujú kľúčové problémy slovenskej ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy. Boli vybraté na základe porovnania výsledkov krajiny oproti priemeru EÚ ako aj podľa spoločných európskych priorít. Vzdelávanie, veda, výskum a inovácie a zdravie patria k oblastiam, v ktorých Slovensko vo výsledkoch v medzinárodnom porovnaní najviac zaostáva a Európska komisia v nich opakovane odporúča zintenzívniť reformné úsilie. Efektívna verejná správa a digitalizácia sú dôležitými faktormi, ktoré ovplyvňujú podnikateľské prostredie a kvalitu života. Zelená ekonomika podporí environmentálnu udržateľnosť, kvalitu života a prispeje k rozvoju zelených inovácií.

Tabuľka 1.1: Rozdelenie alokácie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti SR na komponenty v piatich kľúčových oblastiach verejných politík aj s príspevkom k stanoveným cieľom zelenej a digitálnej transformácie.

Číslo	NÁZOV KOMPONENTU	POO v mil. €	Digitálny príspevok	Zelený príspevok
	Zelená ekonomika	2 301	170	2 199
1	Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	232	25	232
2	Obnova budov	741	0	735
3	Udržateľná doprava	801	145	705
4	Dekarbonizácia priemyslu	368	0	368
5	Adaptácia na zmenu klímy	159	0	159
	Vzdelávanie	892	235	114
6	Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch	210	0	39
7	Vzdelávanie pre 21. storočie	469	229	12
8	Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl	213	7	63
	Veda, výskum, inovácie	739	156	79
9	Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií	633	156	79
10	Lákavosť a udržanie talentov	106	0	0
	Zdravie	1 533	43	311
11	Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť	1 163	41	295
12	Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	105	2	3
13	Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	265	0	13
	Efektívna verejná správa a digitalizácia	1 110	730	29
14	Zlepšenie podnikateľského prostredia	11	6	0
15	Reforma justice	255	36	18
16	Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva	229	73	11
17	Digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	615	615	0
18	Zdravé, udržateľné a konkurencieschopné verejné financie	0	0	0
	Celkový súčet	6 575	1 334	2 732

1.3.7 Dokumenty regionálnej úrovne:

Program rozvoja - Košický samosprávny kraj na roky 2021-2027.

1. Inteligentnejší kraj – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva;

1.1 Rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií

1.2 Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády

1.3 Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií

1.4 Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ

2. Ekologickejší, nízkouhlíkový kraj;

2.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti, podpora OZE a zníženie emisií skleníkových plynov

2.2 Adaptácia na zmenu klímy, prevencia rizík a odolnosti voči katastrofám

2.3 Prechod na obehové hospodárstvo, efektívne využívanie zdrojov a zlepšenie kvality ovzdušia

2.4 Zlepšenie kvality vôd a stavu ochrany prírody, biodiverzity a krajiny

3. Prepojenejší kraj – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT;

3.1 Rozvoj udržateľnej, inteligentnej, bezpečnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy

3.2 Rozvoj a podpora udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy, vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility

3.3 Podpora digitálnej pripojiteľnosti

4. Sociálnejší kraj – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv;

4.1 Zlepšenie prístupu k zamestnaniu pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, najmä mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených skupín na trhu práce, ako aj neaktívnych osôb a podpora samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva

4.2 Modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom posúdiť a predvídať potreby v oblasti zručností a zabezpečiť včasnú a cieleňú pomoc a podporu v záujme zosúladienia ponuky s potrebami trhu práce, ako aj pri prechodoch medzi zamestnaniami a mobilitou

4.3 Podpora lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom vrátane prístupu k starostlivosti o deti a závislé osoby vo väzbe na rodovo vyváženú účasť na trhu práce

4.4 Zvýšenie kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií, najmä digitálnych zručností

Aktivity v oblasti zvýšenia kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy budú realizované aj prostredníctvom konceptu územného rozvoja v rámci cieľa

4.5 Zlepšenie prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania

4.6 Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti

4.7 Podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných rómskych komunít (MRK)

4.8 Zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti rozvíjaním infraštruktúry

4.9 Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí

4.10 Riešenie materiálnej deprivácie

5. Kraj bližšie k občanom – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív

5.1 Regionálny rozvoj, miestny rozvoj a bezpečnosť

5.2 Komplexná podpora rozvoja všetkých foriem cestovného ruchu na základe podpory rozvoja špecifik a endogénneho potenciálu regiónov Slovenska

5.3 Regióny so špecifickými potrebami

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2024 – 2027 (2030)

- nie je v rozpore s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja a Územným plánom príslušného samosprávneho kraja,
- bude v súlade s cieľmi a opatreniami stanovenými v Programe odpadového hospodárstva príslušného kraja, platnom v čase vypracovávania jednotlivých projektov.

V súvislosti s Územným plánom je nevyhnutné dodržať nasledovné podmienky:

- Pri realizácii predložených zámerov treba dodržať zákon číslo 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na vyhlášku číslo 35/1984 Zb., ako i príslušné STN.
- V zmysle § 3 ods. 5 cestného zákona, štátnu správu vo veciach ciest II. a III. triedy vykonávajú okresné úrady - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.
- Pri zásahu do ciest II. triedy je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
- V zmysle § 3 ods. 2 cestného zákona, miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce, ako prenesený výkon štátnej správy, pri miestnych a účelových cestách v k. ú. je to príslušná obec.

1.3.8 Nadväznosť PRO na zákony, rozhodnutia a usmernenia orgánov štátnej správy

1.3.8.1 Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny

Pri realizácii aktivít spadajúcich do územia NATURA 2000 bude potrebné uplatňovať ustanovenia zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. (zákon o ochrane prírody a krajiny).

1.3.8.2 Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor

Podľa stanoviska vo veci **ochrany poľnohospodárskej pôdy**, v ktorom sa posudzuje dodržiavanie ustanovení § 12 zákona NR SR č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona NR SR č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre využitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a §13 tohto zákona, v zmysle ktorého návrhy nepoľnohospodárskeho využitia poľnohospodárskej pôdy pri každom obstarávaní a spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie musia byť odsúhlasené orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy, ktorým je príslušný Okresný úrad, odbor právnych prostriedkov, referát pôdohospodárstva.

Podľa stanoviska vo veci **ochrany lesných pozemkov**, v ktorom sa posudzuje dodržiavanie ustanovení § 5 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch v zmysle § 6 ods. 1 až 3 je spracovateľ dokumentácie povinný dbať na ochranu lesných pozemkov, na zabezpečenie funkcií lesov navrhnuť a odôvodniť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov a vyhodnotiť možné dôsledky alternatívnych riešení vrátane ich ekonomických dosahov.

1.3.8.3 Krajský pamiatkový úrad

Národnú kultúrnu pamiatku definujeme podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu ako hnutel'nú alebo nehnuteľnú vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je

z dôvodu ochrany vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku a je evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF). Ak ide o archeologický nález, kultúrnou pamiatkou môže byť aj neodkrytá hnutelná vec alebo neodkrytá nehnuteľná vec, zistená metódami a technikami archeologického výskumu.

V strategických dokumentoch je možné vyznačiť aj také objekty, ktoré v zmysle zákona NR SR 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu nie sú evidované ako národné kultúrne pamiatky, ale majú svoju historickú hodnotu. Tie obec môže evidovať ako pamätihodnosti obce v Evidencii pamätihodností obce podľa § 14 ods. 4 pamiatkového zákona.

Podľa pamiatkového zákona č. 49/2002 Z.z. a vyhlášky MK SR 253/2010 Z.z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon sú chránené aj archeologické nálezy a náleziská odkryté aj neodkryté v pôvodných nálezových súvislostiach, nachádzajú sa v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou. V zmysle § 41 pamiatkového zákona sú určované základné podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk v miestach, kde nebude predpísaný archeologický výskum.

Podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 stavebného zákona, v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonanie prác ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu. Do obhliadky je nálezca povinný zabezpečiť nálezisko proti ďalším aktivitám.

V súlade s § 44a pamiatkového zákona záväzné stanovisko podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona po uplynutí 3 rokov odo dňa jeho vydania stráca platnosť, ak nedošlo k jeho použitiu na účel, na ktoré je určené.

A/ Prípadné evidované archeologické nálezisko / historický objekt a ich ochrana.

B/ V prípade realizácie zemných prác v katastrálnom území obce je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov potrebné ku realizácii každej pripravovanej stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcii historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie príslušného Krajského pamiatkového úradu. Krajský pamiatkový úrad bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonávať archeologický výskum.

V prípade národných archeologických nálezov je potrebné postupovať podľa ustanovenia § 40 ods. 2, 3, 10 pamiatkového zákona, hlavne musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonanie prác – tieto práce zastaviť, ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu. Do obhliadky je nálezca povinný zabezpečiť nálezisko proti ďalším aktivitám.

C/ Pri úpravách objektov a pri novej výstavbe uplatňovať charakteristické regionálne architektonické prvky, uvedené v bode „D“ záväzného stanoviska.

D/ V zmysle § 14 ods. 1 pamiatkového zákona je povinnosťou obce v prípade existencie zachovať, chrániť, obnoviť a využívať pamiatkový fond na území obce t.j. archeologické nálezy a náleziská a evidované pamätihodnosti obce, historický typ zástavby a utvárať pre to všetky potrebné podmienky.

E/ V zmysle § 14 ods. 4 pamiatkového zákona obec môže rozhodnúť o utvorení o odbornom vedení evidencie pamätihodnosti obce. Do evidencie pamätihodnosti obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka,

historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce.

F/ Rešpektovať podmienky vyplývajúce s nadradenej Územnoplánovacej dokumentácie Veľkého územného celku kraja a to konkrétne body:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.7.2. Zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva.

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch príslušného kraja, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zariadenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.2. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona č.42/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu. Obdobne utvárať podmienky pre ochranu pamätihodnosti miest a obcí a spolupracovať s orgánmi samosprávy miest a obcí v rámci kraja.

5.3. Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaných, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám v súlade s ustanoveniami zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

5.14. (5.5; 5.12) Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia, charakterizuje jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru v krajine.

Podmienky ochrany územia a prírodnej pamiatky sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území a sú definované v príslušných právnych predpisoch.

Pri realizácii činností v priestorovej súvislosti s týmito územiami alebo inými chránenými územiami v okolí alebo s možným vplyvom na predmet ich ochrany bude potrebné dôsledné individuálne posúdenie vplyvov na životné prostredie a pri realizácii aktivít dodržanie príslušných mineralizačných opatrení.

Podrobná dokumentácia k zhodnoteniu vplyvu na životné prostredie obec zosumarizuje k realizácii konkrétnych priorít, opatrení a aktivít. Za takých predpokladov sa negatívne vplyvy na chránené územia neočakávajú. Bude potrebné uplatňovať ustanovenia zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. (zákon o ochrane prírody a krajiny).

1.3.8.4 Odbor starostlivosti o životné prostredie

- **Pred schválením dokumentu PHRSR požiadať orgán ochrany prírody a krajiny o stanovisko vydané podľa § 9 ods. 1 ods. o) zákona o ochrane prírody a krajiny.**
- Výstupy ekonomických a iných činností stanovené v PHRSR, ak budú vypracovávané v rámci jednotlivých projektov, budú musieť byť v súlade s cieľmi a opatreniami stanovenými v Programe odpadového hospodárstva príslušného kraja, platnom v čase vypracovávania jednotlivých projektov.

Povinnosti zo strany samosprávy

Opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia vyplývajúce z príslušného regionálneho Integrovaného programu na zlepšenie kvality ovzdušia v oblasti riadenia kvality ovzdušia (ak relevantné):

V jednotlivých oblastiach sa javia ako vhodné nasledujúce opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia:

V oblasti verejnoprospešných prác:

- realizovať výsadbu vzrastlej zelene v urbanizovanom prostredí
- parky zavlažovať a čistiť, trávniky kosiť pred zakvitnutím, skosenú trávnu zhrabovať a likvidovať
- obmedzenie budovania spevnených plôch, zvyšovanie zatrávnených plôch
- rozširovanie a zahusťovanie líniovej zelene
- zintenzívnenie čistenia a polievania komunikácií
- včasné a dôsledné odstránenie zimného posypu ciest
- rozširovať pešie zóny
- rozširovať oddychovo-športové areály
- informačná kampaň o správnom využívaní tuhých palív, o možnostiach využívania zložiek komunálneho odpadu energetickým spôsobom

Oblasť regulácie domácnosti:

- podpora centrálného vykurovania
- predchádzanie odpájania účastníkov od centrálného vykurovania
- predchádzanie zavádzania lokálneho vykurovania pevnými palivami
- podpora výraznejšieho využívania obnoviteľných zdrojov energie a racionálneho využívania neobnoviteľných zdrojov energie
- zateplovanie, rekonštrukcia a modernizácia objektov

Niektoré z týchto opatrení sa podarilo konkrétnejšie zahrnúť pre riešenú oblasť kvality ovzdušia a sú uvedené v príslušnej kapitole.

Zlepšenie čistoty ovzdušia možno zabezpečiť aj týmito opatreniami:

a) vhodná úprava zdrojov znečistenia:

- Likvidácia nevhodných starších prevádzok. Najväčšími znečisťovateľmi ovzdušia sú

často staré neekonomické prevádzkarne, ktoré možno len veľmi ťažko upraviť tak, aby sa ich negatívny vplyv na krajinu zlepšil, a preto sa musia nahradiť výstavbou nových závodov, hygienicky dobre zabezpečených.

- Spaľovanie vhodnejších palív. V dôsledku nedostatku vhodných palív menej sírnatých, menej popolnatých a pod.) využívať kvalitnejšie palivá tam, kde je „nutnejšie“ čistejšie ovzdušie (sídlišká) a tiež tam, kde nemožno použiť iné opatrenia (domáce kúreniská).
- Zavádzanie nových technologických postupov do výroby. Novopostavené závody by zásadne mali byť vybavené najnovšou technológiou, ktorá zaistí maximálnu možnú ochranu ovzdušia.
- Zabránenie povrchovej prašnosti. To znamená pravidelné čistenie ulíc na sídliskách, zamedzenie účinkov veternej erózie a rekultivácia výsypiek prašných materiálov zvýšením rozptylu exhalácií.

Týmto opatrením sa neznížil celkový úlet škodlivín do ovzdušia, ale sa rozptýli do veľkého priestoru, takže nie sú prekračované koncentrácie, ktoré povoľujú príslušné normy.

Toto množstvo možno doceliť nasledovnými opatreniami:

a) Vhodné umiestnenie závodov. Prevádzky, ktoré produkujú škodliviny, musia byť umiestnené do dobre vetrateľnej krajiny (rovinaté územie, veterné plochy). Vo zvlnenom teréne by výšky komínov mali presahovať výšky pahorkov.

b) Vyvedenie škodlivých látok do väčších výšok atmosféry.

Tento účinok možno dosiahnuť:

- výstavbou vyšších komínov
- prudším výstupom dymovej vlny z komínov – tomuto napomáha väčšia vstupná rýchlosť dymu, jeho vyššia teplota, tepelná a objemová výdatnosť splodín a pod.

c) Výsadba zelene v širokom okolí zdrojov exhalátov. Je potrebné vysadzovať len odolné druhy, ktoré umožnia väčší rozptyl (miešanie vzduchových mäs) a tiež čiastočnú likvidáciu škodlivín.

Informácie o ochrannom pásme vodného toku (ak relevantné):

a) Správca vodného toku, ktorým je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Odštepny závod príslušného kraja, (ďalej len „správca vodného toku“), je oprávnený v zmysle ustanovení § 49 a § 50 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) vstupovať na pobrežné pozemky, ktoré slúžia ako manipulačné pásmo pri vykonávaní správy a údržby koryta toku, resp. ako priestorová rezerva pre realizáciu prípadných protipovodňových opatrení.

b) Vlastník pobrežného pozemku je pritom povinný umožniť správcovi vodného toku výkon jeho oprávnenia a strpieť vykonanie príslušných prác. Šírka pásma charakterizujúceho pobrežný pozemok je zákonom stanovená do vzdialenosti 10,0 m pri vodohospodársky významnom vodnom toku a drobnom vodnom toku do 5,0 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10,0 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

c) Do vymedzeného pobrežného pozemku nie je možné umiestňovať zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak poľnohospodársky obhospodarováť. Situovanie nových stavebných objektov musí byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred povodňami“).

d) Upozornenie, že správca toku nemá na vodných tokoch pretekajúcich katastrálnym územím obce (ak relevantné) vysledované inundačné územie, pričom vplyvom povodňových prietokov v týchto vodných tokoch môže dochádzať k zaplavovaniu k nim prilahlého územia a tým aj objektov situovaných v dotknutých lokalitách. Vzhľadom na možné povodňové riziko vodných tokov nebude zodpovedať za prípadné škody vzniknuté na objektoch z titulu vybreženia vôd počas povodňových prietokov, resp. zaliatím objektov vnútornými vodami.

e) Vzhľadom na možné riziká je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov s retenčným potenciálom, zamedziť v nich v budúcnosti výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle požiadaviek zákona o ochrane pred povodňami.

V ochrannom pásme vodného toku, kde nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí a ťažba zeminy, pri ktorej sa ochranné pásmo rozširuje na 20 m od brehovej čiary. Minimálna šírka ochranného pásma je stanovená na 4,0 m (6,0 m) od brehovej čiary pre vodné toky, ktoré majú šírku medzi brehovými čiarami do 10,0 m (10,0 - 50,0 m).

a) Pri realizácii konkrétnych zámerov rešpektovať Záväznú časť Územného plánu VÚC príslušného kraja, v platnom znení. Zároveň pri plánovaní realizácie zámerov, projektov a aktivít dôsledné vyhodnotenie aj obmedzenie nových záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy a chránenej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obce. Tieto sú možné len v nevyhnutých prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.

b) Pri zabezpečovaní plnenia programu rozvoja obce v prípade predpokladu napájania miestnych a účelových komunikácií na cestu III. triedy a plánované činnosti v jej ochrannom pásme je potrebné dodržať podmienky, ktoré stanoví správca ciest II. a III. triedy príslušného kraja, na základe písomného vyžiadania.

V prípade zásahu do ciest II. a III. triedy je nutné dodržať nasledovné podmienky:

a) dodržať šírkové usporiadanie parametrov ciest v zmysle platných noriem,

b) podľa § 15 ods. 3 písm. d) vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách dodržať cestné ochranné pásmo, t. j. 20 metrov od osi vozovky ciest III. triedy mimo zastavaného územia.

Údaje týkajúce sa výskytu prvkov územného systému ekologickej stability v predmetnom území:

Je možné čerpať ich z dokumentu RUSES príslušného okresu (2019) alebo požiadať o údaje príslušnú odbornú organizáciu ochrany prírody ŠOP SR SCHKO, ktorá je podľa § 65a ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) odbornou organizáciou, a ktorá podľa § 65a ods. 2 písm. h) zákona o ochrane prírody a krajiny vyhotovuje, obstaráva a vedie vybranú dokumentáciu ochrany prírody a krajiny a iné odborné podklady s ňou súvisiace, poskytuje informácie z nej a realizuje vybrané opatrenia z nej vyplývajúce.

1.4 Základné pojmy

Akčný plán – predstavuje súbor logicky a hierarchicky prepojených súčastí programu podporujúcich realizáciu strategického cieľa, pričom súčasťou akčného plánu sú špecifické ciele, opatrenia a úlohy.

Centrálny koordinačný orgán (CKO) - Dňa 13. marca 2013 bol prijatý zákon č. 60/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Uvedeným zákonom došlo k presunu kompetencie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MDVRR SR“) v oblasti koordinácie využívania finančných prostriedkov z fondov EÚ na ÚV SR s účinnosťou od 1. apríla 2013. Od tohto dátumu ÚV SR vykonáva funkciu CKO a zodpovedá za prípravu PD SR na obdobie 2021 - 2027.

Cieľ Európska územná spolupráca – jeden z dvoch cieľov kohéznej politiky EÚ financovaný z ERDF. V rámci cieľa Európska územná spolupráca sa z ERDF podporuje: cezhraničná spolupráca (podporované regióny na úrovni NUTS 3); nadnárodná spolupráca (regióny na úrovni NUTS 2); medziregionálna spolupráca (celé územie Európskej únie).

Cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti – jeden z dvoch cieľov kohéznej politiky EÚ financovaný z KF, ERDF a ESF. Prostriedky pre cieľ „Investovanie do rastu a zamestnanosti“ sa rozdelia medzi tieto 3 kategórie regiónov úrovne NUTS 2: menej rozvinuté regióny, ktorých HDP na obyvateľa je menej ako 75 % priemerného HDP v EÚ-27; prechodné regióny, ktorých HDP na obyvateľa je medzi 75 % a 90 % priemerného HDP v EÚ-27; viac rozvinuté regióny, ktorých HDP na obyvateľa je viac ako 90 % priemerného HDP v EÚ-27.

Činnosť (aktivita) – v rámci programov a projektov je chápaný ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený samostatný prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných v procese programu/projektu so svojimi hmotnými alebo nehmotnými vstupmi a výstupmi (výsledkami).

Disparity – sú hlavné prekážky, bariéry, ktoré je nutné prekonať, aby bol dosiahnutý cieľ stratégie. Sú výsledkom syntézy identifikovaných slabých stránok a ohrození, uvedených v SWOT analýze.

Efektívnosť – pomer medzi finančným vstupom a dosiahnutým výstupom, výsledkom, a/alebo dopadom.

Európska únia – je politické a ekonomické zoskupenie demokratických štátov, ktoré sa dobrovoľne spojili do tohto zoskupenia na dosiahnutie spoločných cieľov a jednoty v Európe pomocou jednotnej zahraničnej a vnútornej politiky. Európska únia však nie je dnes konečnou formou integrácie a bude sa ďalej rozširovať, tak ako sa budú vytvárať podmienky pre toto rozširovanie v samotnej EÚ, ako aj v štátoch, ktoré budú do EÚ vstupovať.

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – finančný nástroj štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý prispieva k financovaniu pomoci na posilnenie ekonomickej a sociálnej súdržnosti odstraňovaním regionálnych rozdielov cestou podpory rozvoja a štrukturálneho prispôsobenia sa regionálnych ekonomík. Zahŕňa aj adaptáciu upadajúcich priemyselných regiónov a zaostávajúcich regiónov a podporu cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce (článok 2 nariadenia o ERDF).

Európsky sociálny fond (ESF) – ide o finančný nástroj štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ prispievajúci k napĺňaniu priorít EÚ ako posilňovanie ekonomickej a sociálnej súdržnosti zlepšovaním podmienok pre zamestnanosť a tvorbu pracovných príležitostí, podporou vyššej úrovne zamestnanosti a väčšieho počtu a lepších pracovných miest. A to cestou podpory politik členských krajín s cieľom dosiahnuť plnú zamestnanosť, kvalitu a produktivitu práce, propagovať sociálne začleňovanie (inklúziu), vrátane prístupu znevýhodnených ľudí k práci, a znižovať národné, regionálne a miestne rozdiely (článok 2 nariadenia o ERDF).

Faktory rozvoja – predstavujú hlavné impulzy, ktorých využitie vedie k zmierňovaniu identifikovaných disparít. Faktory rozvoja môžu predstavovať existujúce, alebo budúce impulzy.

Inovačné póly rastu – sú tvorené definovanými centrami osídlenia (krajské mestá, mestá sídiel okresných a obvodných úradov) a časťou území ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne (súčasťou týchto ťažísk sú okrem vyššie spomínaných centier osídlenia aj niektoré centrá, ktoré sú označované ako kohézne póly rastu) v súlade s Konceptiou územného rozvoja SR.

Kohézne póly rastu – sú tvorené definovanými centrami osídlenia kohézneho významu v príslušnom území. Plnia niektoré funkcie vyššieho významu aj pre príľahlé obce. Sú v nich sústredené rozhodujúce zariadenia lokálneho významu. Sú to predovšetkým centrá, ktoré plnia už v súčasnosti niektoré funkcie vyššieho významu aj pre príľahlé obce, a ktoré spĺňajú dobré lokalizačné faktory s dostupnosťou príľahlých obcí.

Kohézny fond – finančný nástroj kohéznej politiky EÚ na účely posilnenia hospodárskej a sociálnej súdržnosti Spoločenstva v záujme podpory trvalo udržateľného rozvoja (čl. 1 nariadenia o KF). Oprávnené na financovanie z KF sú tie členské štáty, ktorých HND na obyvateľa v PPS vypočítaný na základe údajov Spoločenstva za posledné tri dostupné roky je nižší ako 90% priemeru Spoločenstva (čl. 5 všeobecného nariadenia).

Kritická oblasť – je to problémová oblasť, ktorá najviac obmedzuje budúci rozvoj a preto potrebuje zásah verejnej správy – alokáciu verejných financií. Kritická oblasť predstavuje ďalšiu etapu programovania, v ktorej sa vytvárajú logické štruktúry (SWOT) z voľne združených faktov v popisnej analýze.

Marginalizované rómske komunity – koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie.

Národná stratégia regionálneho rozvoja – Národná stratégia bola vypracovaná v súlade s inými strategickými a koncepcnými dokumentmi, napr. v oblasti politiky súdržnosti nadväzuje na Národný strategický referenčný rámec SR 2021 - 2027 (vrátane operačných programov), v oblasti územného rozvoja je koordinovaná súbežne s aktualizáciou KURS 2021. Národná stratégia tiež vychádza z Lisabonskej stratégie EÚ a jej rozpracovania pre Slovensko v rámci dokumentov, ako je Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2030, Národný program reforiem SR a Modernizačný program Slovensko 21.

NATURA 2000 – je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a jej hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a

prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Opatrenie – prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. Ako súbor podmienok pre riešenie projektov a finančných podpôr k jednému cieľu. V programoch predstavuje konkretizáciu cieľov priority (napr. definíciu činností, ktoré program podporuje, kritéria pre výber projektov a ich sledovanie, kritéria pre žiadateľov podpory, pravidlá financovania). Ide vlastne o pomenovanie zásahu verejnej správy za účelom dosiahnutia špecifických cieľov. Opatrenie obsahuje nástroje, ktoré môžu mať charakter programu, projektu, založenia inštitúcie, regulácie prostredníctvom normy, finančného mechanizmu (grantová alebo pôžičková schéma). Opatrenie okrem toho predstavuje súbor činností smerujúcich k efektívnej alokácii verejných zdrojov a vymedzuje priestor pre spoluprácu všetkých partnerov s dlhodobým záujmom v území.

Operačný program – dokument predložený členským štátom a prijatý Komisiou, ktorý určuje stratégiu rozvoja pomocou jednotného súboru priorít, na dosiahnutie ktorých sa bude žiadať pomoc z niektorého fondu alebo v prípade cieľa konvergencia z Kohézneho fondu a ERDF (článok 2 všeobecného nariadenia).

Pamäťové a fondové inštitúcie – inštitúcie zaoberajúce sa uchovávaním, ochranou a sprístupňovaním spoločenského poznania, poznatkov o kultúrnom dedičstve, umení a kultúre, jedinečných informácií a predmetov odbornej a laickej verejnosti. Medzi pamäťové a fondové inštitúcie patria archívy, knižnice, múzeá, galérie, pracoviská pre ochranu pamiatkového fondu, špecializované ústavy, špecializované odborné pracoviská v oblasti kultúry, vysoké školy, Slovenská akadémia vied, organizácie pre správu a ochranu autorských práv a organizácie na ochranu duševného a priemyselného vlastníctva.

Partnerská dohoda – v zmysle legislatívy (nariadení) Európskej únie každý členský štát predkladá pred začiatkom programového obdobia Európskej komisii vlastný rámcový programový dokument, Národnú stratégiu regionálneho rozvoja. Tento dokument predstavuje primárny nástroj na prípravu programovania fondov. Stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva, ktoré definujú rámce pre intervencie fondov na európskej úrovni. Zabezpečuje, že pomoc z fondov bude využitá v súlade so Strategickými usmerneniami Spoločenstva. Taktiež určí prepojenie medzi prioritami Spoločenstva na jednej strane a Národným programom reforiem na druhej strane. Návrh všeobecného nariadenia Rady, čl. 25, ods. 3 dáva členskému štátu na výber, či začleniť cieľ Európska územná spolupráca do NSRR. NSRR musí povinne obsahovať iba cieľ konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

Póly rastu – sú charakteristické prítomnosťou expandujúcich odvetví umiestnených v urbanizovanej oblasti, vyvolávajúce zmeny v ekonomických aktivitách lokalizovaných v zóne svojho vplyvu, ktoré sa prejavujú vo vyššej ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti daného územia v porovnaní s ostatnými územiami v regióne. Najvýznamnejšie (najväčšie) póly rastu determinujú vývoj výkonnosti a konkurencieschopnosti okrem úrovne regiónu aj na úrovni celého národného hospodárstva.

Princípy regionálnej politiky – základných princípov je päť a sú definované nasledovne:

Partnerstvo – všetci partneri (vláda, regionálne aj miestne subjekty, podniky, zástupcovia univerzít, nevládne organizácie atď.) sa majú aktívne podieľať na plánovaní a realizácii investícií ako aj na všetkých ostatných projektoch.

Subsidiarita – rozhodovanie bude prebiehať na najnižšej praktickej úrovni. Národné rozvojové dokumenty sú schvaľované Komisiou v Bruseli, ale koncipované a spravované sú národnými a regionálnymi orgánmi členskej krajiny.

Programovanie – všetky projekty musia zapadať do ucelenej niekoľťoročnej stratégie. EÚ kladie dôraz na komplexné posúdenie a riešenie problémových regiónov. A z toho dôvodu sú pre jednotlivé regióny spracovávané operačné programy, ktoré vyhodnocujú silné a slabé stránky regiónov a navrhujú spôsob riešenia problematických oblastí.

Doplňkovosť – peniaze fondov sú pridávané ku štátnemu rozpočtu, ale nenahradzujú ho. Štátne výdaje musia zostať na rovnakej úrovni ako predtým. Očakáva sa štátny príspevok na každý projekt. Na projekty, ktoré patria do kategórie Cieľa Konvergencia bude Európska únia prispievať maximálne 75% z ich ceny.

Koncentrácia – fondy sa budú sústreďovať do najproblémovnejších regiónov a na realizáciu najdôležitejších opatrení. Cieľom rozhodne nie je realizácia malých projektov, ktoré nemôžu zaistiť požadovaný rozvojový efekt.

Priorita – všeobecne predstavuje prednosť pred niečím, prednostný význam alebo právo, dôležitosť a prvenstvo v poradí. Ide teda o výber a stanovenie dôležitosti v rámci každej úrovne programu. Kritériom pre výber sú realizovateľnosť, ekonomická efektivita, ale ak politická priechodnosť. Pre tvorbu programov je pojem možné využiť pre stanovenie poradia (ohodnotenie) dôležitosti riešenia jednotlivých problémov zo zoznamu problémov. Poradie potom určuje, ktoré preferované problémy máme riešiť v projektoch.

Prioritná os – jedna z priorít stratégie v operačnom programe, ktorá sa skladá zo skupiny navzájom súvisiacich operácií s konkrétnymi, merateľnými cieľmi. Prioritná os operačného programu sa rovná jednej konkrétnej strategickej/špecifickej priorite Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR na roky 2021 - 2027.

Regionálne členenie – Európska únia bola systematicky rozdelená na štatistické oblastné jednotky NUTS. Existuje celkom päť úrovní NUTS. V prípade Slovenskej republiky je toto delenie nasledovné:

NUTS I – Slovenská republika, NUTS II – Región, západné Slovensko, stredné Slovensko, východné Slovensko, NUTS III – kraje, NUTS IV – okresy, NUTS V – sídla.

Riadiaci orgán – jeden alebo viac vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov či subjektov menovaných členskými štátmi pre účely riadenia podpory zo štrukturálnych fondov. Stanovuje sa riadiaci orgán pre každý operačný program a iniciatívy ES.

Sprostredkovateľský orgán – každý orgán alebo verejnoprávny orgán alebo súkromný subjekt, ktorý koná pod vedením riadiaceho (sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom) alebo certifikačného orgánu (sprostredkovateľský orgán pod certifikačným orgánom) alebo ktorý vykonáva povinnosti v mene takéhoto orgánu vo vzťahu k príjmom vykonávajúcim operácie.

Strategický cieľ – predstavuje víziu, pohľad do budúcnosti, ktorý chceme dosiahnuť v danom území v najbližších 5 až 7 rokoch. Predstava života obyvateľov obce a životných podmienok v časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Vízia je ekvivalentom pojmu strategický, globálny cieľ, hlavný strategický cieľ. Ide vlastne o modelovaný stav obce, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť. Predstavuje výsledok pôsobenia opatrení a úloh pri naplnení základných východísk.

Špecifický cieľ – je odvodený zo strategického cieľa s nadväznosťou na prioritu. Predstavuje popísanie stavu, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť. Ide o vyjadrenie určitého zámeru ako riešiť časť zo súboru problémov, ktoré rieši strategický cieľ. Špecifický cieľ má byť merateľný. Má mieru, ktorej hodnoty vyjadrujeme pomocou merateľných jednotiek (počet osôb, bytov, obyvateľov, pracovné miesta, km, m², ks a pod). Ciele, ktoré chceme dosiahnuť v danom čase a danom priestore obce alebo regiónu sú stanovené hodnotami týchto mier.

Štrukturálne fondy EÚ – sú nástroje regionálnej politiky, prostredníctvom ktorých plynú finančné prostriedky, vyčlenené v rámci regionálnej politiky, do členských štátov. Napomáhajú riešiť dlhodobé problémy. Používajú sa v úzkej spolupráci členských štátov a regionálnych orgánov k podpore hospodárskeho vývoja tak, aby zmenšili rozdiely medzi regiónmi a sociálnymi skupinami. Štrukturálne fondy sú štyri (Európsky fond regionálneho rozvoja – ERDF, Európsky sociálny fond – ESF, Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond – EAGGF, Finančný nástroj pre riadenie rybolovu – FIGF), ku ktorým sa samostatne priraduje Kohézny fond.

Trvalo udržateľný rozvoj – taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovanie potrieb súčasných generácií bez toho, aby boli ohrozené nároky budúcich generácií na uspokojovanie ich potrieb. Trvalo udržateľný rozvoj zahŕňa zložky: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Je podmienkou rozvoja, ktorý obmedzuje výnosy požiadavkou trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pre neobnoviteľné zdroje berie v úvahu neustálu potrebu nahradzovania zdrojov. Pre obnoviteľné zdroje je to miera využívania do limitu regeneračných schopností.

Úloha – predstavuje hierarchicky najnižšie postavenú zložku programu, pričom má nasledujúcu charakteristiku: špecifická činnosť vykonávaná v rámci opatrenia, najkonkrétnejšie pomenovanie riešenia problému, obsahuje zodpovednosť, termíny a financovanie.

ANALYTICKÁ ČASŤ

2 AUDIT HOSPODÁRSKÝCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝCH ZDROJOV

2.1 Charakteristika obce

2.1.1 Geografická charakteristika

Obec Čaňa sa nachádza v nadmorskej výške 177 m v južnej časti Košickej kotliny na nive a terasovitej plošine Hornádu. Katastrálna výmera obce je 1 156 ha, z toho poľnohospodárska pôda je 688 ha a zastavané plochy tvoria 130 ha. Katastrálne územie Čane susedí so 7 katastrami - Geča, Nižná Myšľa, Ždaňa, Trstené pri Hornáde, Gyňov, Belža a Haniska.

Základná charakteristika územia obce Čaňa:

Obr. č. 1 – Lokalizácia obce v rámci okresu Košice - okolie

Obr. č. 2 – Detail lokalizácie okolia obce Čaňa

Obr. č. 3 – Detail lokalizácie centra obce Čaňa

2.1.2 Klimatické a prírodné podmienky

Koeficient ekologickej stability.

Hodnota KES riešeného územia príslušného okresu určuje výšku ekologickej stability (v prípade príslušného okresu je to 2,13 – krajina so strednou ekologickou stabilitou). V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídlach a najvyššia v oblastiach s lesmi. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry v celom priestore územia okresu. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinnej štruktúry ap.).

Biocentrá

Biocentrá ÚSES majú spĺňať ekologické nároky celého súboru rastlín a živočíchov typických pre celý ekosystém, príp. taxónov zvlášť ohrozených alebo chránených. Pri výbere biocentier boli uplatnené nasledovné kritéria:

- reprezentatívnosť - biocentrá reprezentujú celé spektrum biotopov, charakteristických pre každú biogeografickú jednotku,
- unikátnosť krajinných prvkov,
- kvalita biotopov - ochrana prírodných prvkov s vysokým zastúpením prirodzených ekosystémov,
- stupeň biodiverzity (ochrana oblastí vyznačujúcich sa veľkou genetickou, druhovou a ekosystémovou rozmanitosťou),
- výskyt endemických alebo kriticky ohrozených druhov (ochrana endemických, ohrozených, vzácných a ustupujúcich druhov),
- význam pre migráciu príp. rozptyl druhov,
- plošné a priestorové parametre,
- stupeň ohrozenia prípadne degradácie biotopu,
- pôsobenie bariér voči prvkom ÚSES.

Biocentrá vymedzujeme z ekologicky významných segmentov krajiny definovaných v syntetickej časti dokumentu.

Okrem výmery a vnútornej kvality biotopov rozhoduje o osude voľne žijúcich organizmov taktiež miera izolovanosti od najbližšieho podobného biotopu a kvalita okolia z hľadiska daného organizmu. Pre plánovanie ÚSES dôležité tieto zásady (Ružičková, Šíbl, 2000):

- biocentrá je potrebné udržiavať / zakladať v takej podobe, aby rýchlosť vymierania voľne žijúcich organizmov bola, pokiaľ je to možné, znížená na nulu. Táto minimálna veľkosť je pre rôzne biotopy značne rozdielna. Úlohou biocentier je zabezpečiť dostatočne početné populácie tak, aby aspoň v ťažiskových priestoroch vznikali populačné "prebytky" a podporila sa tak opätovná kolonizácia opustených území,
- jednotlivé biocentrá musia byť navzájom rozmiestnené tak, aby výmena génov (t.j. aspoň príležitostná výmena jedincov druhov typických pre biotop) mohla prebiehať bez veľkých problémov,
- tam, kde také spojenie nie je možné za súčasného stavu dosiahnuť, je potrebné izolačné pôsobenie bariér aspoň tlmieť vymedzením maloplošných prvkov (miestnych biocentier) alebo líniových prvkov (biokoridorov),
- škodlivé vplyvy na systém z vonku je potrebné čo najviac redukovať buď reguláciou ľudských činností (kontrolou sprevádzanou sankciami a vyhlasovaním ochranných pásiem), alebo celoplošnou optimalizáciou využívania územia.

Biocentrá vymedzujeme aj v rámci hydrických biokoridorov v najhodnotnejších úsekoch toku a brehových porastov v alúviách riek a potokov.

Biokoridory

Biokoridory sú dynamickými prvkami v krajine, ktoré zo siete biocentier vytvárajú vzájomne sa ovplyvňujúci systém, je preto dôležité zamerať sa na poznanie dynamiky rozmanitých vzťahov v regióne.

Za základné kritéria pre návrh biokoridorov možno považovať:

- veľkosť spájaných jadrových oblastí,
- vzdialenosť medzi ekvivalentnými typmi biotopov,
- charakter biokoridoru, šírka, prítomnosť bariér,
- tlak na biokoridor (napr. urbanizácia, poľnohospodárstvo),
- stupeň degradácie biokoridoru.

Pri návrhu biokoridorov možno zohľadniť aj nasledovné špeciálne požiadavky (SMITH, HELLMUND eds., 1993):

SPRACOVANIE DOKUMENTOV REGIONÁLNYCH ÚZEMNÝCH SYSTÉMOV
EKOLOGICKEJ STABILITY PRE POTREBY VYTVÁRANIA ZÁKLADNEJ

BÁZY PRE REGULACIU NÁVRHU BUDOVANIA ZELENEJ
INFRAŠTRUKTÚRY

REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY PRÍSLUŠNÉHO
OKRESU

- Prepojenie izolovaných plôch, ktoré boli spojené pred osídlením krajiny koridormi s podobnými typmi biotopov. Takýmito plochami môžu byť aj chránené územia rôzneho typu, ktorým hrozí izolácia.
- Identifikovanie existujúcich migračných trás či koridorov pohybu (napr. brehové porasty ako tradičné koridory pre voľne žijúce organizmy).
- Zvýraznenie prepojenia biotopov (napr. starých lesných porastov), kde žijú druhy citlivé na rozdrobovanie vzhľadom na obmedzené možnosti disperzie, alebo iné faktory. Na druhej strane minimalizovať spojenie umele narušených stanovišť (napr. zaburinené cesty). Tak isto nie je vhodné spájať plochy s veľkým podielom zaburinených okrajových stanovišť s veľkými plochami prirodzených spoločenstiev.
- Smerovanie širokých koridorov pozdĺž výškových a dĺžkových gradientov tak, aby umožňovali diaľkové migrácie cieľových druhov organizmov.
- Vyhnutie sa dlhým koridorom s nedostatkom vhodných miestnych biocentier pokiaľ koridor nie je dostatočne široký.
- Zahrnutie celej škály biotopov (napr. v topografickom gradiente od rieky k vrcholu pohoria). Ak to nie je možné, zahrnúť všetky typy biotopov do celej ekologickej siete.
- Vyhnutie sa cestám, alebo iným potenciálnym bariéram pre pohyb živočíchov. Ak je to možné, vložiť významné územia bez komunikácií do ekologickej siete.
- Vytvorenie vhodnej SKŠ tak, aby mohla fungovať ako koridor, pomocou prirodzenej NDV, čo umožní zriedkavé disperzie druhov, ktoré nevyužívajú lineárne štruktúry.
- Projektovanie viacnásobnej siete koridorov tak, aby bola zabezpečená rezerva a viacnásobný pohyb. Takáto sieť bude zvlášť dôležitá v krajine s vysokým stupňom disturbance spôsobenej napr. vetrom či ohňom.

Obmedzenia týkajúce sa biotopov (§ 6) vyplývajúce z ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny

§6 Ochrana prírodných biotopov a mokradí

(1) Ochrana prírodných biotopov je súbor opatrení potrebných na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu.

(2) Ak orgán ochrany prírody v konaní podľa druhej a tretej časti tohto zákona alebo ako dotknutý orgán podľa § 9 ods. 1 upozorní osobu, že činnosťou, ktorú plánuje vykonať, a ku ktorej nebol vydaný súhlas alebo záväzné stanovisko podľa tohto zákona, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Upozornenie obsahuje aj identifikáciu biotopu, popis jeho stavu a vymedzenie jeho hranice.

(3) Orgán ochrany prírody v rozhodnutí, ktorým sa vydáva súhlas na vykonanie činnosti podľa odseku 2, uloží vykonanie primeraných opatrení na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na biotop európskeho významu alebo biotop národného významu, ak je to potrebné pre zabezpečenie ochrany biotopu európskeho významu a biotopu národného významu.

(4) Zoznam biotopov európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopov národného významu a podrobnosti o podmienkach vydávania súhlasu a opatreniach podľa odseku 3 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

(5) Na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna alebo iného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody; to neplatí, ak ide o činnosť vykonávanú správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom^{18a}) mimo chránených území alebo v súlade s dohodnutými zásadami starostlivosti o vodný tok podľa odseku 6.

(6) Organizácia ochrany prírody vopred prerokuje a písomne dohodne so správcom vodného toku zásady starostlivosti o vodný tok v chránených územiach a spôsob jej výkonu vrátane možnosti použitia mechanizmov a podmienok ich vstupu do chránených území, a to spravidla na obdobie jedného roka. O dohodnutých zásadách starostlivosti o vodný tok organizácia ochrany prírody bezodkladne informuje miestne príslušný okresný úrad.

Informácie o dôsledkoch zmeny klímy v obci

Prejavy zmeny klímy a jej dôsledky v sídelnom prostredí

- Zvýšená priemerná teplota vzduchu, zvýšený počet tropických dní a častejší výskyt vln horúčav
- Premenlivosť zrážkových úhrnov, absencia zrážok a výskyt obdobia sucha
- Premenlivosť zrážkových úhrnov, extrémne úhrny zrážok – snehové, dažďové a prívalové povodne, bahnotoky
- Extrémne poveternostné situácie búrky, víchrice, tornáda

Dôsledky zmeny klímy v sídelnom prostredí

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (2018)

Zastavané územia

Nepriaznivá mikroklima v dôsledku zosilnenia tepelného ostrova mesta a prehrievania spevnených povrchov, zhoršenia tepelnoizolačných vlastností budov a zníženia kvality života obyvateľov bez adekvátneho bývania.

Poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, zosuvy pôdy, problémy s odtokom v dôsledku nedostatočne dimenzovanej resp. zastaranej kanalizačnej siete, zatopenie budov, poškodenie základov budov, v krajných prípadoch zrútenie budov v dôsledku zosuvov spôsobených prívalovými zrážkami.

Narušenie konštrukcie budov, poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, poškodenie fasád a omietok budov, poškodenie zariadení budov (solárne panely, fotovoltické články a pod.).

Zeleň

V procese realizácie PHSR brať do úvahy:

Zmeny v druhovej štruktúre (zvýšený potenciál využitia xerothermných druhov drevín v štruktúrach zelene sídiel), šírenie invázných a nepôvodných druhov.

Usychanie vegetácie, chradnutie drevín, ohrozenie škodcami, častejšie možné požiare.

Pôdna erózia, ochudobnenie pôdneho substrátu o živiny, podmáčanie a oslabenie koreňového systému drevín, poškodenie sadovnícky upravených plôch.

Poškodzovanie drevín zlomami a vývratmi.

Vodné zdroje (pitná, úžitková, technologická voda, vodné toky, nádrže a pod.)

V procese realizácie PHSR brať do úvahy:

Zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody a úžitkovej vody na zavlažovanie.

Problém so zásobovaním pitnou vodou, zavlažovaním, s poklesom vodného stavu, eutrofizáciou.

Zvýšené nároky na stokovú sústavu odvádzať prívalové zrážky, bleskové povodne a záplavy spôsobujúce škody.

Možné výpadky v dodávkach vody spôsobené prerušením dodávok elektrickej energie.

Zdravie obyvateľstva

V procese realizácie PHSR brať do úvahy:

Zhoršenie celkového stavu zraniteľných skupín obyvateľov, riziko prehriatia alebo dehydratácie organizmu, zhoršenie stavu ľudí s kardiovaskulárnymi, respiračnými ochoreniami, dopad nových patogénov na zdravie.

Zhoršenie alergických stavov, riziko dehydratácie organizmu, dopad nových patogénov na zdravie. Výskyt infekčných ochorení. Ohrozenie ľudí bez domova a iných zraniteľných skupín.

Doprava

V procese realizácie PHSR brať do úvahy:

Únava materiálu, prehriatie zariadení, poškodzovanie povrchu komunikácii, poškodzovanie koľajníc, zhoršený komfort cestujúcich, zvýšenie koncentrovaného prízemného O₃.

Obmedzenie, prípadne prerušenie riečnej plavby.

Zhoršenie bezpečnosti a plynulosti dopravy, poškodenie technického parku, zosuvy pôdy môžu skomplikovať zásobovanie tovarmi. Znížená bezpečnosť pozemnej dopravy, poškodenie technického parku.

2.1.3 Historický vývoj obce

Prvá zmienka o obci je z roku 1255 Chon, koniec 13. storočia Chaan. V ďalšom historickom vývoji sa jej názov menil nasledovne: 1319 Choon, 1409 Chan, 1630 Czan, 1773 Czana, 1920 Čaňa. Po maďarsky sa obec úradne nazývala Csány.

Obec patrila pod Abovsko-turniansku župu, okres Košice, Košický kraj. Po roku 1960 sa začlenila pod okres Košice – vidiek, Východoslovenský kraj.

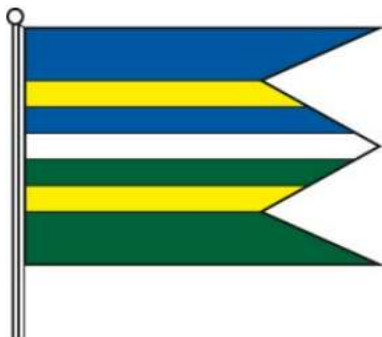
Osídlenie v paleolite, žiarové pohrebisko pilinskej kultúry z ml. doby bronzovej, hroby z doby sťahovania národov. Obec patrila Starému hradu, neskôršie Novému hradu. Doložená je 1255, keď Belo IV. daroval tzv. Marcelovu zem z chotára Čane hostom zo Sene. V roku 1334 sa spomína tunajšia fara. V roku 1427 obec patrila Csákyovcom neskôršie viacerým zemepánom, v 18. stor. Meškovcom, Dessewffyovcom a iným. V r. 1720 bola zemepánskou obcou, v r. 1772 mala 6 zemepánov, 31 sedliakov a 23 želiarov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom. Od 1865 pracoval v obci mlyn na elektro pohon. Múku vyvážali do Haliča, Čiech a Sliezska.

Za 1. ČSR (Československej republiky) bola Čaňa poľnohospodárskou obcou. Intenzívne bolo hnutie maloroľníkov vedené KSČ. V r. 1922 sa uskutočnil štrajk mlynárskych robotníkov. V rokoch 1938 – 45 bola pripojená k Maďarsku. V okolí obce boli tuhé oslobodzovacie boje. Celoobecné JRD založili 1956. V obci je závod železiarskej priemyselnej stavebnej výroby (betónové podvaly a i.) a ťaží sa tu štrk. Prevažná časť obyvateľov pracuje v Košiciach.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

2.1.4 Heraldické znaky obce

Blazón erbu:

V modrom štíte na zelenej oblej pažiti sediaca vpravo zlatou striebroplutvou rybou sprevádzaná strieborná labuť v zlatej zbroji prevýšená zlatou hviezdičkou, vľavo vyrastajúci zlatý trojklas na listnatom steblo.

Komentár:

Spojenie symbolov, pochádzajúcich z viacerých historických variantov obecnej pečate, používanej obcou od r. 1830.

Dátum prijatia: Nie je k dispozícii.

Číslo uznesenia OZ – 7/2008/B/7

Signatúra HR SR: C-134/2007

Autori: Ladislav Vrtel, Tomáš Brúder

2.2 Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce

2.2.1 Vývoj počtu obyvateľov obce (údaje SOBD 2021)

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	199	184	383	15
5 - 9	196	191	387	5
10 - 14	231	189	420	42
15 - 19	182	167	349	15
20 - 24	196	153	349	43
25 - 29	240	198	438	42
30 - 34	248	219	467	29
35 - 39	234	245	479	-11
40 - 44	245	238	483	7
45 - 49	226	205	431	21
50 - 54	186	171	357	15
55 - 59	161	182	343	-21
60 - 64	158	163	321	-5
65 - 69	124	150	274	-26
70 - 74	81	115	196	-34
75 - 79	38	60	98	-22
80 - 84	16	37	53	-21
85 - 89	11	19	30	-8
90 - 94	2	4	6	-2
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
spolu	2974	2890	5864	84

Základné vekové kategórie

veková kategória	pohlavie	počet	podiel (%)
1.) Predproduktívny vek (0-14)		1190	20.29
2.) Produktívny vek (15-64)		4017	68.5
2.) Poproduktívny vek (65+)		657	11.2
3.) spolu		5864	

Obyvateľstvo podľa národnosti

	národnosť	počet	podiel (%)
1.)	Slovenská	5212	88.88
2.)	Maďarská	24	0.41
3.)	Rómská	309	5.27
4.)	Rusínská	14	0.24
5.)	Ukrajinská	4	0.07
6.)	Česká	20	0.34
7.)	Nemecká	2	0.03
8.)	Moravská	1	0.02
9.)	Pol'ská	13	0.22
10.)	Ruská	0	0
11.)	Ostatné	7	0.12
12.)	Nezistené	258	4.4
	Spolu	5864	

Obyvateľstvo podľa vzdelania

	vzdelanie	počet	podiel (%)
1.)	bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	837	14.27
2.)	základné	1401	23.89
3.)	stredné odborné učňovské (bez maturity)	1067	18.2
4.)	úplné stredné (s maturitou)	1374	23.43
5.)	vyššie odborné vzdelanie	282	4.81
6.)	vysokoškolské	650	11.08
7.)	bez školského vzdelania (15+ rokov)	11	0.19
8.)	nezistené	242	4.13
	Spolu	5864	

Obyvateľstvo podľa rodinného stavu

	rodinný stav	počet	podiel (%)
1.)	slobodný / slobodná	2840	48.43
2.)	ženatý / vydatá	2406	41.03
3.)	rozvedený / rozvedená	301	5.13
4.)	vdovec / vdova	313	5.34
5.)	nezistené	4	0.07
	Spolu	5864	

2.3 Technická infraštruktúra

2.3.1 Občianska a technická vybavenosť

- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Pohostinské odbytové stredisko
- Predajňa nepotravinárskeho tovaru
- Predajňa pohonných látok
- Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel
- Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá
- Turistická ubytovňa
- Kemping
- Komerčná poisťovňa
- Komerčná banka
- Bankomat
- Lekárne a výdajne liekov
- Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých
- Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast
- Samostatné ambulancie praktického lekára stomatológa
- Komunálny odpad
- Zneškodňovaný komunálny odpad
- Telocvičňa
- Futbalové ihrisko
- Knižnica
- Kino stále
- Pošta
- Verejný vodovod
- Verejná kanalizácia
- Kanalizačná sieť pripojená na ČOV
- Rozvodná sieť plynu
- Vlaková zastávka
- Základná škola
- Materská škola
- Kardiológická ambulancia,
- Gynekologická ambulancia,
- Ambulancia fyzioterapeuta,
- Očná optika,
- Zimný krytý štadión

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Mestská a obecná štatistika

2.3.2 Domový a bytový fond (údaje SOBD 2021)

Štruktúra bytového fondu

počet miestností	počet	podiel (%)
1.) 1 obytná miestnosť	80	5
2.) 2 obytné miestnosti	61	0
3.) 3 obytné miestnosti	373	23.3
4.) 4 obytné miestnosti	447	27.92
5.) 5 obytných miestností	389	24.3
6.) 6 a viac obytných miestností	235	14.68
7.) Nezistené	16	1
Byty spolu	1601	

Domový fond podľa typu budovy

typ budovy	počet	podiel (%)
1.) rodinný dom	1367	89.06
2.) bytový dom	8	0.52
3.) polyfunkčná budova	0	0
4.) ostatné budovy na bývanie	23	1.5
5.) neskolaudovaný rodinný dom	3	0.2
6.) núdzový objekt neurčený na bývanie	71	4.63
7.) inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0.07
8.) ostatné	62	4.04
9.) nezistený	0	0
Domy spolu	1535	

2.3.3 Civilná a protipožiarna ochrana

Civilná ochrana (skr. CO) je sústava úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku obyvateľstva, ako aj národného hospodárstva. Tento termín zahŕňa aj organizácie a inštitúcie vykonávajúce tieto úlohy (civilná obrana) a opatrenia (civilná ochrana obyvateľstva). Spočíva najmä v analýze možného ohrozenia, vo vykonávaní opatrení na zníženie alebo elimináciu rizík ohrozenia a v odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí, vrátane ohrozenia civilného obyvateľstva počas vojenských konfliktov. V obci sa zabezpečuje priebežne.

2.4 Sociálna infraštruktúra

2.4.1 Škola a predškolské zariadenia

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečuje Základná škola. O predprimárne vzdelávanie sa stará Materská škola.

2.4.2 Kultúra, šport, kluby a pamätihodnosti

Obec Čaňa žije bohatým kultúrnym - spoločenským životom. V priebehu celého roka život obyvateľom obce i návštevníkom z okolia spríjemňujú tradičné kultúrne podujatia. V obci pôsobia: DOMOVINA, Klubovčanka, OZVENA, Abovčan.

V obci sa nachádza športová hala, zimný štadión, futbalové ihriská, multifunkčné ihrisko, tenisové kurty. V obci sa nachádzajú plochy a zariadenia rekreácie. Nachádza sa tu rekreačná aj záhradkárska lokalita. Obec pripravuje rôzne súťaže.

Kultúrne podujatia

- Fašiangová zabíjačka
- Stavanie mája
- Deň obce
- Deň rodiny
- Deň matiek
- Deň zeme
- Abovské folklórne slávnosti
- Reprezentačný ples
- Vianočné trhy

PAMIATKY:

- Kostol ref. renes. zo 17. storočia s neskoršími úpravami
- Kúria klas. z 1. pol. 19. stor.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

2.4.3 Zdravotníctvo a sociálna oblasť

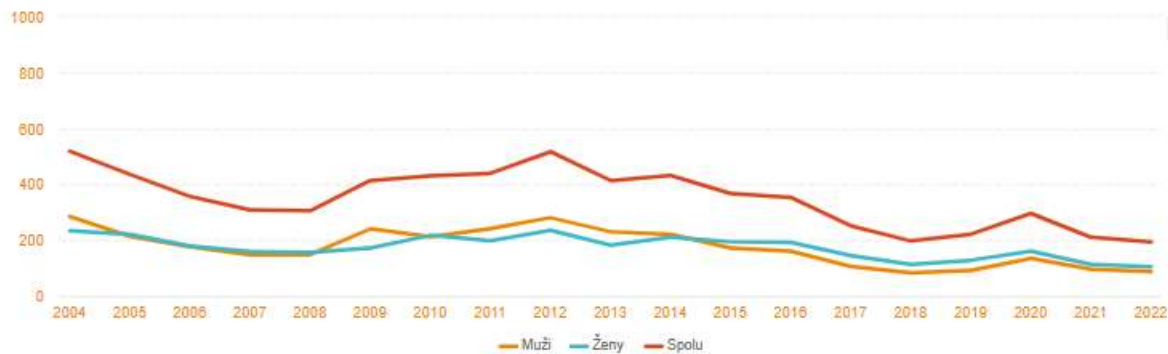
Zdravotné stredisko v Čani bolo postavené v roku 1974 a poskytuje zdravotnú starostlivosť nielen pre občanov Čane, ale aj obyvateľom z okolitých obcí. Budova zdravotného strediska je zrekonštruovaná ako aj pôvodné garáže, v ktorých sídli FALCK Záchranná služba, a.s.. V zdravotnom stredisku pôsobí 8 lekárov. V budove majú v prenájme priestory aj iné subjekty. Budova starého obecného úradu sa zrekonštruovala a 1.10.2008 bolo otvorenie pobočky spoločnosti ERGOMED POLIKLINIKA, s.r.o., so sídlom v Košiciach, ktorá poskytuje zdravotné služby pre občanov.

2.4.4 Podnikateľské subjekty, živnostníctvo a neziskové inštitúcie v obci

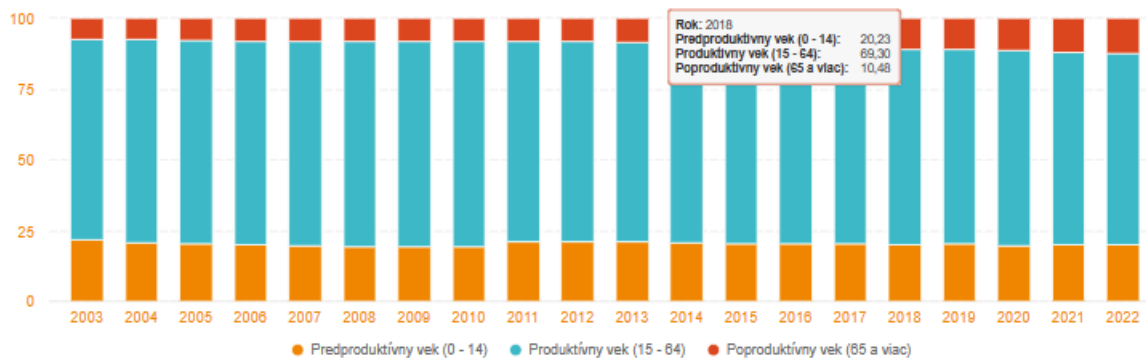
UCHÁDZAČI O ZAMESTNANIE K 31. 12. (osoby)

Tabuľka

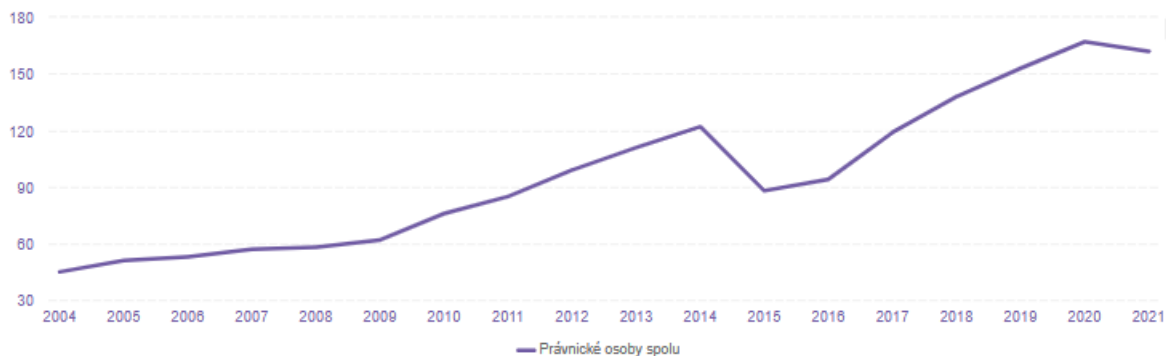
EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA K 31. 12. (%)

Tabuľka

PRÁVNICKÉ OSOBY

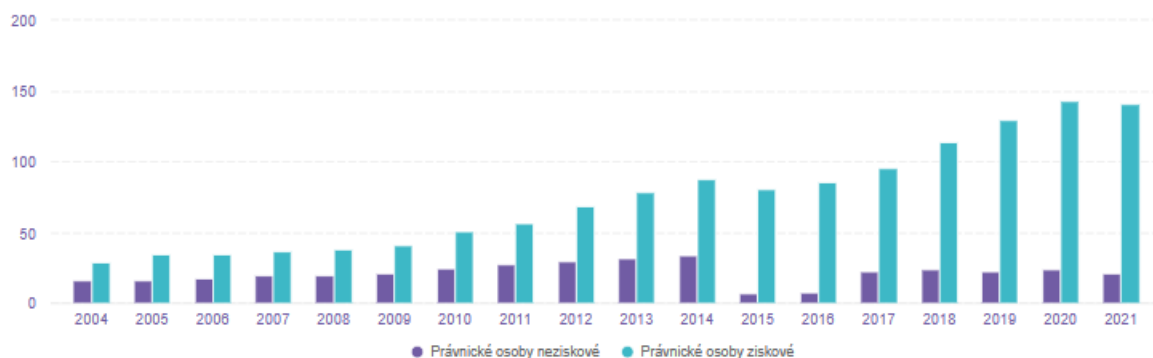
Tabuľka

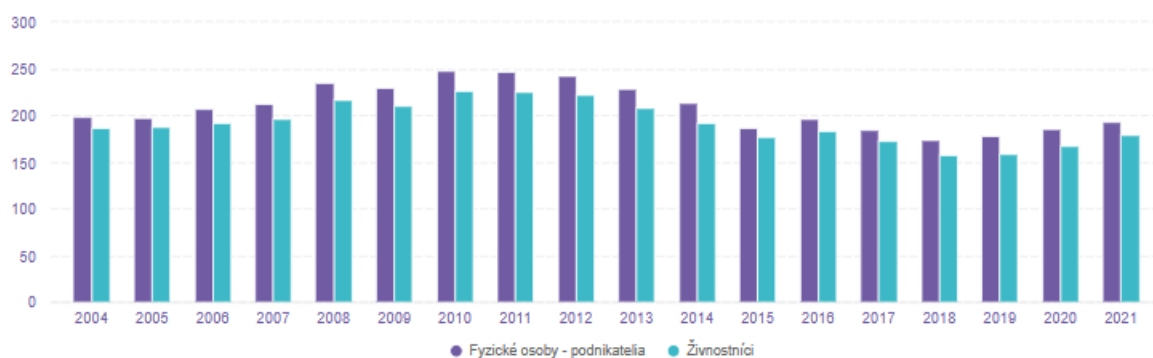
PODNIKY A NEZISKOVÉ INŠTITÚCIE

Tabuľka

FYZICKÉ OSOBY A ŽIVNOSTNÍCI

Tabuľka

2.4.4.1 Živnostníci

Vid' aktuálny živnostenský register

[ŽIVNOSTENSKÝ REGISTER SLOVENSKEJ REPUBLIKY \(zrsr.sk\)](http://zrsr.sk)

2.4.4.2 Podnikateľské subjekty

Vid' aktuálny obchodný register

[Obchodný register SR - Výsledky vyhľadávania podľa sídla subjektu \(orsr.sk\)](http://orsr.sk)

2.4.4.3 Neziskový sektor

Vid' aktuálny register MVO

[RMNO \(minv.sk\)](http://minv.sk)

2.4.5 Realizované projekty v rokoch 2014 - 2020

Projekt č. 1	
Názov projektu	Rekonštrukcia verejného priestranstva – vybudovanie trhoviska
Rozpočet projektu	56.551,60
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2014

Projekt č. 2	
Názov projektu	Výstavby šatní a altánku pri tenisových kurtoch
Rozpočet projektu	10.134,86
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2014

Projekt č. 3	
Názov projektu	Oplotenie cintorína
Rozpočet projektu	11.104,40
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2014

Projekt č. 4	
Názov projektu	Výmena okien a zateplenie MŠ
Rozpočet projektu	99.165,65
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2014

Projekt č. 5	
Názov projektu	Oprava miestnych komunikácií
Rozpočet projektu	144.717,26
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2014

Projekt č. 6	
Názov projektu	Oplotenie futbalového areálu
Rozpočet projektu	14.848,80
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 7	
Názov projektu	Výstavba komunitného centra + oplotenie
Rozpočet projektu	279.525,73
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 8	
Názov projektu	Výstavba protipovodňového valu
Rozpočet projektu	149.189,95
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 9	
Názov projektu	Rekonštrukcia kotolne na archív, obecnú knižnicu a Klub dôchodcov
Rozpočet projektu	151.972,71
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 10	
Názov projektu	Rekonštrukcia rozvodov ústredného kúrenia v ZŠ
Rozpočet projektu	51.503,70
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 11	
Názov projektu	Kamerový systém

Rozpočet projektu	10.267,44
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 12

Názov projektu	Sanácia miest s nezákonne uloženým odpadom
Rozpočet projektu	42.056,23
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 13

Názov projektu	Údržba miestnych komunikácií
Rozpočet projektu	38.422,97
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2015

Projekt č. 14

Názov projektu	Nové vybavenie kuchyne na OcÚ
Rozpočet projektu	16.170,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2016

Projekt č. 15

Názov projektu	Výmena podlahových krytín v MŠ
Rozpočet projektu	22.542,18
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2016

Projekt č. 16

Názov projektu	Údržba miestnych komunikácií
Rozpočet projektu	89.458,93
Zameranie projektu	

Trvanie projektu	r. 2016
------------------	---------

Projekt č. 17	
Názov projektu	Rozšírenie cintorína
Rozpočet projektu	11.111,40
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2016

Projekt č. 18	
Názov projektu	Zateplenie a výmena okien v športovej hale
Rozpočet projektu	55.132,80
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2016

Projekt č. 19	
Názov projektu	Výstavba amfiteátra
Rozpočet projektu	157.675,13
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2017

Projekt č. 20	
Názov projektu	Rekonštrukcia strechy na Dome smútku + chladiarensky box
Rozpočet projektu	27.117,88
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2017

Projekt č. 21	
Názov projektu	Rekonštrukcia strechy a fasády na budove ŠPORT
Rozpočet projektu	38.544,68
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2017

Projekt č. 22	
Názov projektu	Oprava miestnych komunikácií
Rozpočet projektu	146.053,80
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2017

Projekt č. 23	
Názov projektu	Výstavba šatní pri športovej hale
Rozpočet projektu	117.808,85
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2017

Projekt č. 24	
Názov projektu	Oprava miestnych komunikácií
Rozpočet projektu	121.578,08
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2018

Projekt č. 25	
Názov projektu	Výmena umelého trávniku na multifunkčnom ihrisku
Rozpočet projektu	29.000,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2018

Projekt č. 26	
Názov projektu	Výstavba MŠ + detské ihrisko
Rozpočet projektu	662.786,74
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2019

Projekt č. 27	
Názov projektu	Šatne zimného štadióna

Rozpočet projektu	351.942,50
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2019

Projekt č. 28

Názov projektu	Úprava miestnych komunikácií
Rozpočet projektu	155.535,66
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2019

Projekt č. 29

Názov projektu	Rekonštrukcia plaveckého bazéna
Rozpočet projektu	117.684,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2020

Projekt č. 30

Názov projektu	Rekonštrukcia ČOV – stavebná časť
Rozpočet projektu	338.837,93
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2020

Projekt č. 31

Názov projektu	Detské ihrisko – centrum obce
Rozpočet projektu	57.858,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2020

Projekt č. 32

Názov projektu	Rekonštrukcia ČOV - technológia
Rozpočet projektu	759.000,00
Zameranie projektu	

Trvanie projektu	r. 2021
------------------	---------

Projekt č. 33	
Názov projektu	Cyklochodník Čaňa - Geča
Rozpočet projektu	68.796,88
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2021

Projekt č. 34	
Názov projektu	Stavebné úpravy kina
Rozpočet projektu	92.533,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2021

Projekt č. 35	
Názov projektu	Rekonštrukcia zdravotného strediska
Rozpočet projektu	1.407.713,55
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2022

Projekt č. 36	
Názov projektu	Rekonštrukcia OcÚ I.
Rozpočet projektu	35.990,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2022

Projekt č. 37	
Názov projektu	Búranie starej školy
Rozpočet projektu	142.887,09
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2022

Projekt č. 38	
Názov projektu	Rekonštrukcia Domu smútku
Rozpočet projektu	605.916,72
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2022

Projekt č. 39	
Názov projektu	Výstavba parkoviska a oddychového parku
Rozpočet projektu	125.765,78
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2022

Projekt č. 40	
Názov projektu	Rozširovanie kanalizácie
Rozpočet projektu	41.080,47
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2022

Projekt č. 41	
Názov projektu	Detské ihrisko v MŠ
Rozpočet projektu	44.232,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2023

Projekt č. 42	
Názov projektu	Oplotenie cyklochodníka
Rozpočet projektu	61.501,44
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2023

Projekt č. 43	
Názov projektu	Ochrana ovzdušia – komunálne vozidlo

Rozpočet projektu	170.000,00
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	r. 2023

Projekt č. 44	
Názov projektu	NP TSP
Rozpočet projektu	Mzdové náklady – MV SR
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	01.11.2019 – 31.10.2022

Projekt č. 45	
Názov projektu	NP KC
Rozpočet projektu	Mzdové náklady – MV SR
Zameranie projektu	
Trvanie projektu	01.11.2019 – 31.12.2021

Národné projekty v spolupráci s ÚPSVaR - § 50j, 52, 50i, 54

Zdroj: obec

3 SWOT ANALÝZA OBCE

3.1 Hospodárska SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
• aktívna činnosť miestnej samosprávy počas roka • dostupnosť a nízke ceny stavebných a ostatných pozemkov • blízkosť okresného mesta a chránených území • priaznivé pôdno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku a lesnícku prvovýrobu • produktívne obyvateľstvo • akceptujú sa spoločenské normy v oblasti pracovného života • ochota cestovať za prácou • vo väčšine dobre udržiavaný vzhľad budov aj záhrad • organizovanie menších obecných služieb pre získanie pracovných návykov nezamestnaných • pozitívne hodnotenie činnosti miestnej samosprávy • dobré dopravné spojenie – dostatok autobusových spojení	• nezáujem časti občanov o obecné dianie a vývoj obce • odchod niektorej kvalifikovanej pracovnej sily • strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných • nedostatok pracovných príležitostí v niektorých odvetviach v obci a jej okolí • kolísavá kvalita signálu niektorých mobilných operátorov • nedobudované miestne komunikácie a chodníky • nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj obce • absencia väčších investorov v obci • nutnosť cestovať za prácou mimo regiónu aj štátu • slabá ekonomická výkonnosť v porovnaní s inými regiónmi
Príležitosti	Ohrozenia
• podpora samozamestnanosti • vhodné podmienky pre budovanie rodinných domov • vytváranie príležitostí pre mladých, ktorí končia vzdelávanie a nezamestnaných s cieľom ich udržania v obci	• pretrvávajúci nedostatok pracovných príležitostí i v budúcnosti – zvyšovanie nezamestnanosti v regióne • odchod mladých ľudí za prácou – migrácia pracovnej sily • nevhodná politika – regionálna, fiškálna, finančná, politika

• podpora rozvoja podnikania a tradičných remesiel – vytváranie príležitostí pre tvorbu pracovných miest • záujem občanov na rozvoji obce • väčšia propagácia obce pre získavanie prostriedkov • rozvíjanie cestovného ruchu, najmä vidieckej turistiky a cykloturistiky • dobudovanie kanalizácie, rekonštrukcia vodovodu • rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov • možnosť čerpania finančných zdrojov z ESF	hospodárskeho rozvoja a zamestnanosti • byrokratické ohrozenia – legislatíva • komplikovaný, byrokratický systém projektových žiadostí o podporné prostriedky z fondov Európskej únie
--	--

3.2 Sociálna SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
- aktívna činnosť miestnej samosprávy počas roka - poskytovanie základného sociálneho poradenstva - produktívne obyvateľstvo - obec je vekovo síce nad priemer SR, čo sa týka obyvateľstva, ale plán novovýstavby priláka mladšie ročníky - akceptujú sa spoločenské normy v oblasti pracovného života - ochota cestovať za prácou - organizovanie športových a kultúrno-spoločenských podujatí - pozitívne hodnotenie činnosti miestnej samosprávy - dobrá informovanosť a vedomie obyvateľstva o sociálnych službách, podmienkach poskytnutia, nároku a úhrady za sociálnu službu	- nezáujem časti občanov o obecné dianie a vývoj obce - neuspokojivý demografický vývoj v obci - odchod niektorej kvalifikovanej pracovnej sily - strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných - kolísavá kvalita signálu mobilných operátorov - nutnosť cestovať za prácou mimo regiónu aj štátu - narušenie rodinných vzťahov v dôsledku nezamestnanosti - slabá vzdelanostná úroveň staršieho obyvateľstva v porovnaní s inými regiónmi

- kultúrny dom, kde chodia obyvatelia kultúrne a spoločensky sa vyžiť - Dostatok priestorov a voľno-časových aktivít pre deti a mládež	- vzdelanostná úroveň vekovo starších obyvateľov len na úrovni základného vzdelania - vysoká nezamestnanosť obyvateľov, zvlášť vyššieho veku
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora vzdelávania a samozamestnanosti - vytváranie príležitostí pre mladých, ktorí končia vzdelávanie a nezamestnaných s cieľom ich udržania v obci - podpora rozvoja podnikania a tradičných remesiel – vytváranie príležitostí pre tvorbu pracovných miest - aktivity samosprávy o prehĺbenie záujmu občanov na rozvoji obci - rozvoj tradície kultúrno-spoločenských akcií - trend posilňovania sociálnych služieb - trend posilňovania rodiny k plneniu jej základných funkcií - vzdelávanie v sociálnej oblasti - možnosť čerpania finančných zdrojov z ESF na rozvoj ľudských zdrojov	- pretrvávajúci nedostatok pracovných príležitostí i v budúcnosti – zvyšovanie nezamestnanosti v regióne - odchod mladých ľudí za prácou – migrácia pracovnej sily - nevhodná politika – regionálna, - v niektorých prípadoch nárast ekonomickej stagnácie v obci a znižovanie životnej úrovne.

3.3 Environmentálna SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
- aktívna činnosť miestnej samosprávy v oblasti ochrany a budovania životného prostredia - kvalitné životné prostredie a pekné okolie obce - priaznivé pôdno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu - bohatá flóra a fauna, prostredie neďalekej CHKO - vo väčšine dobre udržiavaný vzhľad budov aj záhrad - budovanie cyklotrás v okolí	- v ojedinelých prípadoch vandalizmus na obecnom aj súkromnom majetku - nedobudované všetky obecné inžinierske siete - nevyužitie všetky prírodné danosti na rozvoj turizmu a cestovný ruch
Príležitosti	Ohrozenia
- záujem občanov na životnom rozvoji obci - rozvoj tradície kultúrno-spoločenských akcií - pripravenosť programov na rozvíjanie cestovného ruchu, najmä vidieckej turistiky a cykloturistiky - možné ekologické spracovanie prírodných zdrojov - možnosť čerpania finančných zdrojov z ESF pre environmentálnu oblasť - priestor na zapojenie širokých mas do ochrany a budovania životného prostredia - zlepšenie práce obecnej komisie zameranej na životné prostredie - realizácia projektov PRO na posilnenie environmentálnej politiky	- nevhodná environmentálna politika – regionálna, štátna - tvorba nelegálnych skládok pri nevyužití programov ochrany životného prostredia - nezúžitkovanie všetkých prírodných daností a programov zameraných na tvorbu životného prostredia

STRATEGICKÁ ČASŤ

4 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

4.1 Rozvojový potenciál a limity rozvoja obce

Stav a potenciál rozvoja obce predstavuje východisko pre identifikáciu a analýzu problémov. Výsledkom je SWOT analýza. SWOT analýza je nástroj strategického plánovania používaný na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Podrobný popis silných stránok obce, jej nedostatkov, ako aj príležitostí a ohrození bol získaný realizáciou prieskumu priamo v obci Čaňa.

Rozvojový potenciál obce Čaňa spočíva v:

- priaznivom demografickom vývoji,
- dostatku pracovnej sily,
- rozvoji sociálnej a komunitnej práce.

Na druhej strane, na základe identifikovaných problémov je možné konštatovať, že obec Čaňa je na uspokojivej úrovni v hospodárskej a sociálnej oblasti v týchto najdôležitejších ukazovateľoch:

- vzdelanostná úroveň určitej skupiny obyvateľstva,
- priemerná miera nezamestnanosti,
- demografický vývoj,
- kúpna sila,
- životná úroveň niektorých skupín obyvateľstva
- technická infraštruktúra.

Hlavné problémové oblasti rozvoja obce, ako aj jej možné kľúčové faktory rozvoja, od ktorých by sa mal rozvoj obce a jej blízkeho okolia odvíjať:

- technická infraštruktúra,
- životné prostredie,
- sociálna oblasť,
- ľudské zdroje, zamestnanosť,
- ekonomika a podnikateľské prostredie,
- propagácia a informovanosť.

4.2 Analýza finančných potrieb a možností financovania PRO

Analýza finančných potrieb obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Zdroje z rozpočtu obce sú nevyhnutné na zabezpečenie spolufinancovania aktivít, riadenie aktivít pokiaľ nie sú oprávnené z iných zdrojov, verejné obstarávanie a iné výdavky pre zabezpečenie dosiahnutia cieľov priorít a opatrení.

Analýza finančných potrieb a možností obce na spolufinancovanie PRO pre roky 2024 – 2027 (2030)

Finančné zabezpečenie jednotlivých aktivít		z rozpočtu obce
1	Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry	332 750,00 €
1.1	Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	131 500,00 €
1.2	Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	30 750,00 €
1.3	Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	50 250,00 €
1.4	Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	120 250,00 €
2	Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov	24 500,00 €
2.1	Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci	16 000,00 €
2.2	Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci	8 500,00 €
3	Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce	40 000,00 €
3.1	Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov	35 000,00 €
3.2	Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci	5 000,00 €
4	Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia	22 250,00 €
4.1	Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci	17 750,00 €
4.2	Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	4 500,00 €
5	Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu	8 000,00 €
5.1	Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry	3 000,00 €
5.2	Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	5 000,00 €
6	Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce	1 550,00 €
6.1	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi	1 550,00 €
6.2	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce	0,00 €
Spolu za aktivity		429 050,00 €

Finančné náklady na verejné obstarávania, projektovú dokumentáciu, projektový manažment, DPH, úroky, straty, ap.	85 810,00 €
SPOLU CELKOM	514 860,00 €

4.3 Strategický cieľ

Strategický cieľ obce je súhrn naplnených jednotlivých čiastkových priorít a opatrení, ktoré by obec Čaňa mala vykonať aby dosiahla stanovenú víziu.

Strategickým cieľom obce Čaňa do roku 2027 s platnosťou do roku 2030 je zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce, zvýšiť jej atraktivitu a kvalitu života občanov obce prostredníctvom priorít a opatrení zameraných na rozvoj technickej infraštruktúry, rozvoj ľudských zdrojov, ekonomický a sociálny rozvoj, ochranu a budovanie životného prostredia a zvýšenie propagácie a informovanosti.

4.4 Priority

Pre zabezpečenie naplnenia a dosiahnutia strategického cieľa rozvoja obce Čaňa je potrebné dosiahnuť naplnenie cieľov v jednotlivých prioritných rozvojových oblastiach:

- Priorita 1: Budovanie technickej infraštruktúry**
- Priorita 2: Rozvoj ľudských zdrojov**
- Priorita 3: Sociálno-ekonomický rozvoj obce**
- Priorita 4: Ochrana a tvorba životného prostredia**
- Priorita 5: Podpora turizmu a cestovného ruchu**
- Priorita 6: Podpora propagácie a informovanosti**

PROGRAMOVÁ ČASŤ

5 PROGRAMOVÉ ZABEZPEČENIE PRO

1. PRIORITA: BUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

- 1.1.1. Výstavba nájomných bytových jednotiek
- 1.1.2. Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu (IBV)
- 1.1.3. Pozemkové úpravy (sceľovanie - Register obnovenej evidencie pozemkov)
- 1.1.4. Vybudovanie obecnej jedálne
- 1.1.5. Vybudovanie informačného centra

1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

- 1.2.1. Vybudovanie detského ihriska
- 1.2.2. Vybudovanie a prevádzka Denného stacionáru
- 1.2.3. Rekonštrukcia, telocvične
- 1.2.4. Rekonštrukcia kina

1.3. Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry

- 1.3.1. Rekonštrukcia, modernizácia materskej školy
- 1.3.2. Rekonštrukcia školského ihriska
- 1.3.3. Rekonštrukcia školského dvora
- 1.3.4. Vybudovanie, rekonštrukcia školského klubu
- 1.3.5. Rekonštrukcia telocvične v základnej škole

1.4. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

- 1.4.1. Rozširovanie verejného vodovodu
- 1.4.2. Rozširovanie verejnej kanalizácie
- 1.4.3. Rozširovanie verejnej ČOV
- 1.4.4. Vybudovanie parkoviska
- 1.4.5. Rozširovanie a modernizácia verejného osvetlenia - LED svietidlá
- 1.4.6. Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu - bezdrôtový systém
- 1.4.7. Budovanie, rekonštrukcie miestnych komunikácií
- 1.4.8. Budovanie a rekonštrukcia obecných chodníkov
- 1.4.9. Rozšírenie kamerového systému
- 1.4.10. Vypracovanie projektovej dokumentácie
- 1.4.11. Vybudovanie, rekonštrukcia elektrifikácie (solár, fotovoltika ap.)
- 1.4.12. Získanie a využitie energie geotermálnym vrtom

2. PRIORITA: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1. Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci

- 2.1.1. Realizácia projektov aktivizácie
- 2.1.2. Realizácia projektov zamestnanosti
- 2.1.3. Realizácia vzdelávacích a motivačných programov

2.2. Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci

- 2.2.1. Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí
- 2.2.2. Realizácia športových podujatí
- 2.2.3. Podpora folklóru

3. PRIORITA: SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

- 3.1.1. Zavedenie systému sociálnej starostlivosti v obci – opatrovateľská služba
- 3.1.2. Realizácia projektu terénnej sociálnej práce
- 3.1.3. Realizácia občianskych hliadok
- 3.1.4. Realizácia komunitnej práce
- 3.1.5. Realizácia zdravotníckej služby

3.2. Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci

- 3.2.1. Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi a občianskym sektorom (MAS)

4. PRIORITA: OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1. Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci

- 4.1.1. Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu
- 4.1.2. Skvalitnenie zberu a triedenia odpadu
- 4.1.3. Vybudovanie a vybavenie zberného dvora

4.2. Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci

- 4.2.1. Výsadba a ochrana zelene
- 4.2.2. Vybudovanie oddychových zón
- 4.2.3. Realizácia protipovodňových opatrení

5. PRIORITA: ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU

5.1. Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry

- 5.1.1. Vybudovanie cyklotrasy
- 5.1.2. Vybudovanie náučného chodníka

5.2. Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

- 5.2.1. Rozvoj turistiky a agroturistiky

6. PRIORITA: PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

6.1. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi

- 6.1.1. Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach
- 6.1.2. Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov
- 6.1.3. Tvorba a aktualizácia web stránky
- 6.1.4. Tvorba a distribúcia obecných novín

6.2. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce

5.1. Akčné plány

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych projektov, ktoré smerujú k naplneniu strategického cieľa a prioritných oblastí rozvoja obce Čaňa.

Akčné plány sa týkajú kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Ich plánovací horizont je približne 1 – 3 roky. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (projekty druhého sledu), po splnení istých nevyhnutných podmienok (napr. majetkové vysporiadanie, získanie investora a pod). Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity. Akčné plány nie sú podrobnými realizačnými projektmi. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môžu mať len charakter rámcových projektov.

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, dotačných zdrojov a zdrojov z Plánu obnovy a odolnosti SR sa následne pripravujú detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov.

REALIZAČNÁ ČASŤ

1 Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry

1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

Aktivita:	1.1.1 Výstavba nájomných bytových jednotiek				
Zdôvodnenie:	Výstavba resp. kúpa bytového domu, 220 nájomných bytových jednotiek pre potreby uspokojenia dopytu po bývaní pre mladé rodiny a nových obyvateľov.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	1.950.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vystavaných 220 bytov a domov, upravené okolie stavieb, počet ubytovaných.				

Aktivita:	1.1.2 Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu (IBV)				
Zdôvodnenie:	Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu (IBV) pre potreby uspokojenia dopytu po bývaní pre mladé rodiny a nových obyvateľov.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	250.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, stavebný úrad, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet a rozloha stavebných parciel, prístupové cesty, inžinierske siete, počet ubytovaných ap.				

Aktivita:	1.1.3 Pozemkové úpravy (sceľovanie - Register obnovennej evidencie pozemkov)
Zdôvodnenie:	Konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona č.180/1995 Z. z.

Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X		X
Predpokladaný rozpočet v EUR	250.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, stavebný úrad, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	V katastri nehnuteľností premietnuté vlastnícke práva k pozemkom, vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi alebo držbou – počet, rozloha.				

Aktivita:	1.1.4 Vybudovanie obecnej jedálne				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie obecnej jedálne, ktorá bude zodpovedať štandardom pre potreby zabezpečenia stravovania.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		X
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Vybudované/upravené priestory obecnej jedálne, materiálno-technické vybavenie v súlade s hygienickými štandardmi, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.1.5 Vybudovanie informačného centra				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie informačného centra, ktoré bude zodpovedať štandardom pre poskytovanie rôznych služieb miestnemu obyvateľstvu, návštevníkom a turistom.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		X
Predpokladaný rozpočet v EUR	30.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					

Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, osoba zodpovedná za informatizáciu, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce, a pod.
Indikátory plnenia:	Modernizované priestory informačného centra, funkčné obecné budovy pre potreby určených cieľových skupín, poskytovanie relevantných služieb v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.

1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

Aktivita:	1.2.1 Vybudovanie detského ihriska				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie detského ihriska, umelé zavlažovanie v správe obce.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	15.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Množstvo a plocha vybudovaných miestnych detských ihrísk a zavlažovania v správe obce.				

Aktivita:	1.2.2 Vybudovanie a prevádzka Denného stacionáru				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie a prevádzka Denného stacionáru, ktorý bude zodpovedať štandardom pre potreby zabezpečenia služieb miestnym seniorom.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	250.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Vybudované, upravené priestory denného stacionáru, materiálno-technické vybavenie v súlade s hygienickými štandardmi, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.2.3 Rekonštrukcia telocvične				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia a zväčšenie súčasnej telocvične pre kultúrno-spoločenské a športové potreby miestnych občanov.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	200.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rekonštruované priestory telocvične, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.2.4 Rekonštrukcia kina				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia kina pre kultúrno-spoločenské potreby miestnych obyvateľov a návštevníkov.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rekonštrukcia kina, upravená plocha, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

1.3. Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry

Aktivita:	1.3.1 Rekonštrukcia, modernizácia materskej školy				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia, modernizácia materskej školy, modernizácia priestorov budovy MŠ, ktoré budú zodpovedať štandardom pre predprimárne vzdelávanie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	740.000,- €				

Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce
Indikátory plnenia:	Upravené priestory budovy MŠ, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.

Aktivita:	1.3.2 Rekonštrukcia školského ihriska				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia školského ihriska, modernizácia priestorov školského ihriska, doskočisko a tartanová dráha, ktoré bude zodpovedať štandardom pre primárne vzdelávanie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Upravené priestory školského ihriska, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.3.3 Rekonštrukcia školského dvora				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia školského dvora - átriá. Úprava priestorov školského dvora, ktoré bude zodpovedať potrebám žiakov a štandardom pre primárne vzdelávanie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Upravené priestory školského dvora, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.3.4 Vybudovanie, rekonštrukcia školského klubu				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie, rekonštrukcia školského klubu, modernizácia priestorov školského klubu, ktorý bude zodpovedať štandardom pre primárne vzdelávanie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Upravené priestory školského klubu, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.3.5 Rekonštrukcia telocvične v základnej škole				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia telocvične v základnej škole pre kultúrno-spoločenské a športové potreby žiakom a občanom obce.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	15.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rekonštruované priestory telocvične, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

1.4. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

Aktivita:	1.4.1 Rozširovanie verejného vodovodu
Zdôvodnenie:	Rozširovanie verejného vodovodu v nových lokalitách na bývanie pre potreby zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, ktoré bude zodpovedať hygiene a štandardom pre spotrebu.

Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	500.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rozširovanie verejného vodovodu, počet pripojení, rozsah pripojenia, prietok, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.4.2 Rozširovanie verejnej kanalizácie				
Zdôvodnenie:	Rozširovanie verejnej kanalizácie v nových lokalitách na bývanie pre potreby odvodu spotrebovanej a odpadovej vody, ktoré bude zodpovedať hygiene a štandardom pre jej čistenie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	500.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rozširovanie verejnej kanalizácie, počet pripojení, rozsah siete, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.4.3 Rozširovanie verejnej ČOV				
Zdôvodnenie:	Rozširovanie verejnej ČOV – čistiareň odpadových vôd pre potreby úpravy odpadovej vody, ktorá bude zodpovedať hygiene a štandardom pre jej spracovanie a kolobeh.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	500.000,- €				

Predpokladaný termín aktivity:	
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce
Indikátory plnenia:	Rozširovanie verejnej ČOV, výkonnosť, množstvo prečistenia odpadových vôd, materiálno-technické vybavenie v súlade s parametrami, projektom a podmienkami výzvy.

Aktivita:	1.4.4 Vybudovanie parkoviska				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie parkoviska. Dobudovanie priestorov miestnych parkovísk pre potreby miestnych obyvateľov a návštevníkov.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	20.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Vybudované priestory parkovísk v m2, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.4.5 Rozširovanie a modernizácia verejného osvetlenia - LED svietidlá				
Zdôvodnenie:	Rozširovanie a modernizácia verejného osvetlenia - LED svietidlá pre potreby obyvateľstva v nočnom čase, ktoré bude zodpovedať parametrom a štandardom pre spotrebu.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rozširovanie a modernizácia - sieť osvetlenia, počet jednotiek, spotreba, materiálno-technické vybavenie v súlade s parametrami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.4.6 Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu - bezdrôtový systém				
Zdôvodnenie:	Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu - bezdrôtový systém pre potreby obyvateľstva v oblasti šírenia informácií, ktoré bude zodpovedať parametrom a štandardom pre vysielanie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu - bezdrôtový systém, počet jednotiek, intenzita prenosu, pokrytie, materiálno-technické vybavenie v súlade s parametrami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.4.7 Budovanie, rekonštrukcie miestnych komunikácií				
Zdôvodnenie:	Budovanie, rekonštrukcie miestnych komunikácií v správe obce, ktoré sú v havarijnom stave.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	400.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Dĺžka vybudovaných, opravených miestnych komunikácií v správe obce.				

Aktivita:	1.4.8 Budovanie a rekonštrukcia obecných chodníkov				
Zdôvodnenie:	Budovanie a rekonštrukcia obecných chodníkov. Dobudovanie, úprava a údržba miestnych chodníkov v správe obce, ktoré sú v havarijnom stave.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	

Predpokladaný rozpočet v EUR	20.000,- €
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce
Indikátory plnenia:	Dĺžka dobudovaných, opravených miestnych chodníkov v správe obce.

Aktivita:	1.4.9 Rozšírenie kamerového systému				
Zdôvodnenie:	Rozšírenie kamerového systému v správe obce pre zabezpečenie poriadku a ochrany obecného majetku.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Množstvo vybudovaných, opravených miestnych kamerových systémov v správe obce, počet kamier, počet zásahov a riešení, rozsah prevádzky.				

Aktivita:	1.4.10 Vypracovanie projektovej dokumentácie				
Zdôvodnenie:	Príprava technickej dokumentácie pre investičné projekty predkladané v rámci ŽoNFP.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	15.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektant, stavebný úrad				
Indikátory plnenia:	Počet, rozsah, zameranie technickej dokumentácie k ŽoNFP.				

Aktivita:	1.4.11 Vybudovanie, rekonštrukcia elektrifikácie (solár, fotovoltika)				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie, rekonštrukcia elektrifikácie pre potreby zásobovania obyvateľstva elektrickou energiou (klasické a alternatívne zdroje), ktoré bude zodpovedať parametrom a štandardom pre spotrebu.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	100.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Vybudovanie, rekonštrukcia elektrifikácie, rozsah elektrifikačnej siete, kapacita, počet pripojení, spotreba, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	1.4.12 Získanie a využitie energie geotermálnym vrtom				
Zdôvodnenie:	Získanie a využitie energie geotermálnym vrtom pre zníženie energotechnickej náročnosti ale aj inej potreby, ktoré budú využívané pre potreby a obyvateľov a možnosť využitia v cestovnom ruchu.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	100.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vrtov, kapacita a energetická využiteľnosť, počet pripojení, znížená energotechnická náročnosť, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.				

2. Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov

2.1. Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci

Aktivita:	2.1.1 Realizácia projektov aktivizácie				
Zdôvodnenie:	Realizácia projektov aktivizácie. Príprava dlhodobo nezamestnaných a nezamestnaných aktivačnými prácami na nové formy zamestnania, motivačné programy cez služby obce a KC pre nezamestnaných aj absolventov praxe, a pod.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, koordinátori, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia aktivizačných programov a prác v súlade s potrebami obyvateľov obce a podmienkami MPSVR SR.				

Aktivita:	2.1.2 Realizácia projektov zamestnanosti				
Zdôvodnenie:	Realizácia projektov zamestnanosti. Príprava nezamestnaných na nové formy zamestnania, praktické programy cez ponuky zamestnávateľov pre nezamestnaných aj absolventov praxe, a pod.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ služieb, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia kurzov, školení a prednášok na podporu vzdelávania a kvalifikácie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	2.1.3 Realizácia vzdelávacích a motivačných programov				
Zdôvodnenie:	Realizácia vzdelávacích a motivačných programov. Príprava nezamestnaných, absolventov praxe, utečencov, migrantov na nové formy zamestnania, motivačné programy cez služby KC a obecného úradu.				

Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	120.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ služieb, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia kurzov, školení a prednášok na podporu vzdelávania a kvalifikácie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

2.2. Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci

Aktivita:	2.2.1 Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí				
Zdôvodnenie:	Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí. Podpora kultúrno-spoločenskej aktivizácie pre rozvoj kultúrno-spoločenského života obce, regiónu, a pod.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	60.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, kultúrny pracovník, dodávateľ služieb, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia rôznych kultúrno-spoločenských podujatí (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, potrebami a podmienkami výziev.				

Aktivita:	2.2.2 Realizácia športových podujatí				
Zdôvodnenie:	Realizácia športových podujatí. Podpora športovej a kondičnej aktivizácie pre udržanie zdravého životného štýlu obyvateľov obce, a pod.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				

Predpokladaný termín aktivity:	
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, kultúrny pracovník, dodávateľ služieb, kontrolné orgány obce
Indikátory plnenia:	Realizované rôzne športové podujatia (pravidelné aj príležitostné) v súlade s možnosťami, potrebami a podmienkami výziev.

Aktivita:	2.2.4 Podpora folklóru				
Zdôvodnenie:	Podpora folklóru. Podpora aktivizácie pre rozvoj folklóru a kultúrno-spoločenského života obce, regiónu, a pod.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	60.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, kultúrny pracovník, dodávateľ služieb, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia rôznych folklórnych podujatí (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, potrebami a podmienkami výziev.				

3. Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

Aktivita:	3.1.1 Zavedenie systému sociálnej starostlivosti v obci – opatrovateľská služba				
Zdôvodnenie:	Poskytovanie služieb starostlivosti pre zostarnutých, chorých, telesne postihnutých na zmiernenie dopadu ich situácie a začleňovanie do diania obce.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest pre opatrovanie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	3.1.2 Realizácia projektu terénnej sociálnej práce				
Zdôvodnenie:	Poskytovanie terénnych služieb starostlivosti pre sociálne znevýhodnených obyvateľov na zmiernenie dopadu ich situácie a začleňovanie do diania obce.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia terénnych služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest TSP a ATSP v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	3.1.3 Realizácia občianskych hliadok				
Zdôvodnenie:	Realizácia občianskych hliadok pre podporu bezpečia a poriadku na verejnosti, ochrana majetku a osôb v problémových častiach alebo obdobi.				

Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	100.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia občianskych hliadok starostlivosti poriadok a bezpečie, počet zásahov, počet riešení, rozsah služieb, tvorba pracovných miest členov OH v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	3.1.4 Realizácia komunitnej práce				
Zdôvodnenie:	Poskytovanie komunitných služieb starostlivosti pre širokú verejnosť, ich aktivizáciu a začleňovanie do diania obce.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia komunitných služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest KSP a AKSP v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

Aktivita:	3.1.5 Realizácia zdravotníckej služby				
Zdôvodnenie:	Poskytovanie zdravotníckych služieb starostlivosti pre širokú verejnosť, ich ochranu a začleňovanie do diania obce.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	150.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Realizácia zdravotníckych služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, počet zásahov, počet klientov, tvorba pracovných miest ZP a AZP v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.				

3.2. Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci

Aktivita:	3.2.1 Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi a občianskym sektorom (MAS – Slanské vrchy)				
Zdôvodnenie:	Potreba rozvoja podnikateľského a občianskeho prostredia v obci spoluprácou na partnerstvách regionálneho rozvoja. (Miestna akčná skupina - Slanské vrchy).				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	100.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, partneri, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom Miestnych akčných skupín, a pod.				

4. Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia

4.1. Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci

Aktivita:	4.1.1 Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu				
Zdôvodnenie:	Odstraňovanie čiernych skládok odpadu v obci aj mimo obce, prijatie opatrení na zamedzovanie ich tvorby				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	25.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, zástupcovia znečisťovateľov, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok odpadu, množstvo odprataného a triedeného odpadu, a pod.				

Aktivita:	4.1.2 Skvalitnenie zberu a triedenia odpadu				
Zdôvodnenie:	Skvalitnenie zberu a triedenia odpadu na jeho následné zneškodňovanie alebo spracovanie.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	30.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.				

Aktivita:	4.1.3 Vybudovanie a vybavenie zberného dvora				
Zdôvodnenie:	Tvorba prostredia pre zber a triedenie TKO, vybudovanie zberného dvora				

Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	300.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Množstvo zozbieraného odpadu, vybudovaný zberný dvor, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.				

4.2. Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci

Aktivita:	4.2.1 Výsadba a ochrana zelene				
Zdôvodnenie:	Budovanie a údržba parčíkov a výsadba zelene v rôznych častiach obce pre potreby skrášlenia a rastu životnej úrovne obyvateľov obce, návštevníkov a turistov				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	15.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ zelene, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vybudovaných parčíkov a zelených plôch, upravené okolie parčíkov a zelených plôch, a pod.				

Aktivita:	4.2.2 Vybudovanie oddychových zón				
Zdôvodnenie:	Budovanie a údržba oddychových zón v rôznych častiach obce pre potreby obyvateľov obce, návštevníkov a turistov				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	25.000,- €				

Predpokladaný termín aktivity:	
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce
Indikátory plnenia:	Počet vybudovaných oddychových zón, upravené okolie oddychových zón, a pod.

Aktivita:	4.2.3 Realizácia protipovodňových opatrení				
Zdôvodnenie:	Budovanie rigolov a priepustí pre odvod prívalových vôd počas silných dažďov				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	50.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet upravených rigolov a priepustí na prítokoch rieky, zníženie dopadov prívalových vôd počas silných dažďov, a pod.				

5. Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu

5.1. Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry

Aktivita:	5.1.1 Vybudovanie cyklotrasy				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie cyklotrasy EUROVELO 11 - pre potrebu rekreácie a relaxu občanov, návštevníkov a turistov v obci a okolí				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	30.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, osoba zodpovedná za šport a kultúru, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vybudovaných a udržiavaných cyklistických chodníkov a informačných tabúl, aktualizácia oznamov, výziev, a pod.				

Aktivita:	5.1.2 Vybudovanie náučného chodníka				
Zdôvodnenie:	Vybudovanie náučného chodníka pre potrebu informovanosti občanov, návštevníkov a turistov o zaujímavostiach v obci a okolí				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X		X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	30.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, osoba zodpovedná za vzdelávanie a informovanie, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vybudovaných a udržiavaných chodníkov a informačných tabúľ, aktualizácia oznamov, výziev, a pod.				

5.2. Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

Aktivita:	5.2.1 Rozvoj turistiky a agroturistiky				
Zdôvodnenie:	Rozvoj turistiky a agroturistiky – vodné plochy pre potrebu relaxácie a vyžitia občanov, návštevníkov v obci a okolí, prezentácia a ponuka vidieckeho turizmu				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X		X	X	
Predpokladaný rozpočet v EUR	100.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový manažér, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vytvorených služieb turistiky a agroturistiky – vodné plochy v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia jeho potrieb, a pod.				

6. Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce

6.1. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi

Aktivita:	6.1.1. Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach				
Zdôvodnenie:	Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach Budovanie a údržba verejných tabúl pre potrebu informovanosti občanov, návštevníkov a turistov o dianí v obci a okolí				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	10.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vybudovaných a udržiavaných verejných informačných tabúl, aktualizácia oznamov, výziev a VZN, a pod.				

Aktivita:	6.1.2 Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov				
Zdôvodnenie:	Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov. Tvorba a distribúcia tlačených a elektronických materiálov pre spropagovanie zaujímavostí a oznamov pre širokú verejnosť v obci				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	10.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, dodávateľ propagačných materiálov, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Počet vytvorených propagačných materiálov (tlačených, elektronických), a pod.				

Aktivita:	6.1.3 Tvorba a aktualizácia web stránky				
Zdôvodnenie:	Tvorba a aktualizácia web stránky obce pre potrebu internetovej informovanosti širokej verejnosti, tvorba štandardnej web stránky pre zabezpečenie chodu a zverejňovania údajov (povinných aj informatívnych)				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	5.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:					
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce				
Indikátory plnenia:	Web stránka obce, jej naplnenie a aktualizácie, a pod.				

Aktivita:	6.1.4 Tvorba a distribúcia obecných novín				
Zdôvodnenie:	Tvorba a distribúcia obecných novín – Abovský hlásnik regionálny denník, pre potreby informovanosti miestnych obyvateľov a návštevníkov o dianí a plánoch v obci.				
Predpokladané zdroje financovania:	Prostriedky z rozpočtu obce	Prostriedky z rozpočtu VÚC	Dotácie štátu a iné	Prostriedky EŠIF	Plán obnovy a odolnosti
	X	X	X		
Predpokladaný rozpočet v EUR	6.000,- €				
Predpokladaný termín aktivity:	2024 - 2026				
Zodpovednosť:	Pracovníci obce, projektový manažment, osoba zodpovedná za informovanie, redakčná rada novín.				
Indikátory plnenia:	Počet výtlačkov, počet reportáží, distribúcia, elektronická verzia na webe obce, a pod.				

6.2. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce

FINANČNÁ A PERSONÁLNA ČASŤ

6 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO

Za vypracovanie, schvaľovanie, realizáciu a vyhodnocovanie PRO je zodpovedná obec, čo určuje Zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Zámerom implementácie PRO je realizácia jednotlivých akčných plánov obce, dosiahnutie strategického cieľa a tým naplnenie zadefinovanej vízie. Uskutočnenie aktivít uvedených v PRO predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie na úrovni obce.

Funkčný model strategického plánovania a podpory rozvoja obce je charakteristický:

- orientáciou podpory na dosiahnuté efekty,
- hierarchickým usporiadaním cieľov
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev a zodpovednosťou voči verejnosti, orgánom verejnej správy a v prípade čerpania pomoci EÚ i voči orgánom EK.

6.1 Finančné zabezpečenie realizácie PRO

Za účelom realizácie PRO musí obec zabezpečiť potrebné finančné zdroje na realizáciu jednotlivých projektových zámerov zadefinovaných v akčnom pláne. Pri príprave akčných plánov nebolo možné stanoviť presnú výšku financií potrebných na jednotlivé plnenie stanovených investícií, preto je stanovená len orientačne. Pri detailnom vypracovaní projektov bude určená presná výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých projektov a bude závislá od možnosti reálneho čerpania nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, možností rozpočtu obce, vstupu investorov do obce a iných okolností.

Niektoré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, väčšina si však vyžaduje väčší objem finančných prostriedkov, ktoré nebude možné realizovať vo vlastnej réžii a budú si vyžadovať náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Finančné prostriedky, ktoré je možné použiť na realizáciu projektových zámerov môžeme rozdeliť na tri zdroje: verejné zdroje, súkromné zdroje, fondy Európskej únie.

- **Verejné zdroje** – Jedná sa o rozpočet obce, príp. štátny rozpočet. V súčasnosti je výška verejných zdrojov obmedzená, preto sa investície z verejných zdrojov zameriavajú najmä na riešenie akútnych situácií, havarijných stavov a pod. Okrem toho sú k dispozícii aj dotácie z výťažku lotérií, štátne dotácie z účelových fondov, financie z Národných projektov, nadácie, neinvestičné fondy, účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR, prostriedky VÚC a pod.

- **Súkromné zdroje** – Investovanie súkromných finančných zdrojov do neziskových aktivít je v súčasnosti ojedinelé, hoci súkromné prostriedky sú najjednoduchšou formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.
- **Fondy Európskej únie** – Po vstupe SR do EÚ môžu obce a mestá získavať finančné prostriedky z fondov EÚ, ktoré mohli využiť v programovom období 2014 – 2020, tak ako aj v programovom období 2021 - 2027.

V programovom období 2021 - 2027 čerpá Slovenská republika zdroje z fondov EÚ na základe dokumentu Partnerská dohoda SR na obdobie 2021 až 2027. V uvedenom programovom období je Kohézna politika EÚ realizovaná prostredníctvom cieleného smerovania príspevkov z fondov EÚ na napĺňanie jej dvoch hlavných cieľov, ktorými sú Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca.

Partnerská dohoda určuje strategické priority, ktoré budú implementované cez niekoľko operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky

6.1.1 Analýza finančných potrieb a možností obce

Analýza finančných potrieb a možností obce Čaňa ukazuje, že obec nie je schopná v rámci svojich finančných prostriedkov vykryť realizáciu všetkých navrhovaných aktivít v danom období. Preto ak chce úspešne naplňať zadané plány, je nevyhnutné, aby boli použité aj doplnkové zdroje. Obec predpokladá spolufinancovanie v prípade získania doplnkových zdrojov, ako aj zabezpečenie realizácie menej finančne nákladných aktivít v rámci svojej réžie. Na základe akčných plánov rozpracovaných v programovej časti tohto dokumentu sú vyčíslené finančné potreby na realizáciu PRO na úrovni jednotlivých priorít nasledovne:

6.1.1.1 Finančný rámec pre realizáciu PRO

Finančný rámec na realizáciu PRO pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé jeho obdobie a môže obsahovať aj podmienky a predpoklady jeho plnenia na základe možných scenárov vývoja.

Dobre naplánovať finančnú a inštitucionálnu kapacitu je náročné a dobrý finančný rámec vytvára predpoklady na zvládnutie realizácie PRO v súlade s reálnymi možnosťami obce, aby strategický dokument nezostal len na papieri.

Analýza je často súčasťou finančnej analýzy v žiadostiach o poskytnutí nenávratného finančného príspevku z EŠIF, ale aj žiadostí o iné finančné prostriedky vrátane komerčných úverov. Je vhodné ju vytvárať až po zverejnení konkrétnej výzvy, kde sú uvedené finančné limity a podmienky financovania a spolufinancovania.

Finančný rámec obce pre realizáciu PRO na roky 2024 – 2027 (2030)

Finančné zabezpečenie jednotlivých aktivít z:		rozpočtu obce	rozpočtu VÚC	dotácií štátu	ŠF EÚ	Plán obnovy Iné
1	Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry	6 655 000,00 €				
1.1	Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	2 630 000,00 €				
1.2	Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	615 000,00 €				
1.3	Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	1 005 000,00 €				
1.4	Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	2 405 000,00 €				
2	Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov	490 000,00 €				
2.1	Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci	320 000,00 €				
2.2	Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci	170 000,00 €				
3	Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce	800 000,00 €				
3.1	Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a soc. vylúčených občanov	700 000,00 €				
3.2	Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci	100 000,00 €				
4	Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia	445 000,00 €				
4.1	Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci	355 000,00 €				
4.2	Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	90 000,00 €				
5	Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu	160 000,00 €				
5.1	Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry	60 000,00 €				
5.2	Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	100 000,00 €				
6	Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce	31 000,00 €				
6.1	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi	31 000,00 €				
6.2	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce	0,00 €				
SPOLU		8 581 000,00 €				

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Čaňa 2024 – 2027 s platnosťou do roku 2030

6.1.1.2 Indikatívny finančný plán PRO

Indikatívny rozpočet – sumarizácia je celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PRO, jeho súčasťou je aj plánovaná rezerva tzv. výkonnostná rezerva, a má priamy vzťah k rozpočtu obce (s dosahom na jej hospodárenie) a rešpektuje princípy zodpovedného finančného manažmentu.

Indikatívny finančný plán obce na realizáciu PRO na roky 2024 – 2027 (2030)

Oblasť	Rok										SPOLU
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031-2032		
Hospodárska politika		680 813 €	1 134 688 €	1 815 500 €	1 381 250 €	920 833 €	552 500 €	276 250 €	138 125 €	46 042 €	6 946 000 €
Sociálna politika		58 125 €	96 875 €	155 000 €	366 667 €	244 444 €	146 667 €	73 333 €	36 667 €	12 222 €	1 190 000 €
Environmentálna politika		56 250 €	93 750 €	150 000 €	60 417 €	40 278 €	24 167 €	12 083 €	6 042 €	2 014 €	445 000 €
SPOLU CELKOM		795 188 €	1 325 313 €	2 120 500 €	1 808 333 €	1 205 556 €	723 333 €	361 667 €	180 833 €	60 278 €	8 581 000 €

6.2 Personálne zabezpečenie realizácie PRO

Riadiacim orgánom Programu rozvoja obce na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO sú

- štatutárny zástupca obce,
- ním riadené inštitúcie obce,
- prípadne vybraní partneri a investori projektov,
- vykonávatelia aktivít,

ktorí tvoria pracovný tím pre implementáciu PRO. Výkonné orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, formálne s účelovo správne čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

Činnosť orgánov zodpovedajúcich za systém riadenia PRO by mala smerovať k príprave projektov, koordinácii jednotlivých aktivít a realizácii samotných projektov. Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých projektov je definovaná v kapitole Akčné plány.

Realizácia PRO vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov obecného úradu. Pre tento účel sa odporúča zriadiť riadiaci orgán, Výbor pre PRO, ktorý bude tvorený predovšetkým z ľudských kapacít priamo z obce a prizvaných odborníkov z externého prostredia. Tento riadiaci orgán je zložený z predsedu Výboru pre PRO a členov. Členov Výboru pre PRO by mali tvoriť zástupcovia všetkých skupín obyvateľstva obce Čaňa:

- vybraní zástupcovia samosprávy,
- zástupcovia rozhodujúcich podnikateľských subjektov obce
- zástupcovia občianskeho sektoru,
- zástupcovia sektoru kultúry, športu, zdravia, vzdelávania
- jednotlivcov (aktivistov) z radov obyvateľov obce.

Úlohou Výboru bude pravidelne v stanovených časových intervaloch (napr. raz za rok) posúdiť a vydať správu o stave realizácie PRO, o stave finančného čerpania prostriedkov na prípravu a realizáciu aktivít PRO, dopadovú analýzu PRO. Ďalej bude Výbor pripravovať:

- realizačný plán PRO na ďalšie obdobie,
- iniciovať a navrhovať úpravy, zmeny,
- iniciovať a dopĺňať nové opatrenia a aktivity PRO podľa potreby v budúcnosti.

Na základe navrhovaných úprav PRO bude táto aktualizácia schválená obecným zastupiteľstvom.

Pracovný tím pre implementáciu PRO:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)
- 11)
- 12)

6.3 Časový harmonogram realizácie

P.č.	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry						
1.1	Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry						
1.1.1.	X	X	X				
1.1.2.				X	X	X	X
1.1.3.	X	X	X				
1.1.4.				X	X	X	X
1.1.5.				X	X	X	X
1.2	Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry						
1.2.1.	X	X	X				
1.2.2.				X	X	X	X
1.2.3.				X	X	X	X
1.2.4.				X	X	X	X
1.3	Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry						
1.3.1.	X	X	X				
1.3.2.				X	X	X	X
1.3.3.				X	X	X	X
1.3.4.				X	X	X	X
1.3.5.				X	X	X	X
1.4	Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry						
1.4.1.	X	X	X				
1.4.2.	X	X	X				
1.4.3.				X	X	X	X
1.4.4.				X	X	X	X
1.4.5.				X	X	X	X
1.4.6.				X	X	X	X
1.4.7.				X	X	X	X
1.4.8.	X	X	X				
1.4.9.				X	X	X	X
1.4.10.				X	X	X	X
1.4.11.				X	X	X	X
1.4.12.				X	X	X	X
2	Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov						
2.1	Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci						
2.1.1.				X	X	X	X
2.1.2.				X	X	X	X
2.1.3.				X	X	X	X

2.2	Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci						
2.2.1.	X	X	X				
2.2.2.				X	X	X	X
2.2.3.				X	X	X	X
3	Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce						
3.1	Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci						
3.1.1.				X	X	X	X
3.1.2.				X	X	X	X
3.1.3.	X	X	X				
3.1.4.				X	X	X	X
3.1.5.	X	X	X				
3.2	Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov						
3.2.1.	X	X	X				
4	Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia						
4.1	Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci						
4.1.1.				X	X	X	X
4.1.2.				X	X	X	X
4.1.3.	X	X	X				
4.2	Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci						
4.2.1.				X	X	X	X
4.2.2.				X	X	X	X
4.2.3.				X	X	X	X
5	Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu						
5.1	Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry						
5.1.1.	X	X	X				
5.1.2.	X	X	X				
5.2	Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu						
5.2.1.	X	X	X				
6	Priorita: Podpora propagácie a informovanosti						
6.1	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi						
6.1.1.				X	X	X	X
6.1.2.	X	X	X				
6.1.3.				X	X	X	X
6.1.4.	X	X	X				
6.2	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce						

6.4 Spoločné podmienky pre úspešné projekty

6.4.1 Investičný projekt musí spĺňať

- Projektovú dokumentáciu a stavebné povolenie
- Vysporiadané vlastnícke vzťahy
- Finančné prostriedky na predfinancovanie projektu (vlastné zdroje, úver, a pod.)
- Podnikateľský a finančný plán v prípade ziskových projektov
- Program rozvoja bývania v prípade výstavby bytov
- Komunitný plán sociálnych služieb v prípade rozvoja sociálnej infraštruktúry
- Informácie o termínoch, kofinancovaní, dĺžke projektu sú stanovené vždy vo výzve na predkladanie projektov – na web stránkach ministerstiev

6.4.2 Podmienky pre úspešnú realizáciu navrhovaných priorít

- Existencia PRO obce, mikroregiónu, kde budú tieto priority zahrnuté
- Vyčlenenie prostriedkov v rozpočte na kofinancovanie projektov
- PRO pripravený za účasti zástupcov všetkých sektorov (princíp partnerstva)

6.4.3 Adaptačné opatrenia na minimalizovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Potreby návrhu adaptačných opatrení a opatrení na minimalizovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy v rámci projektovej prípravy konkrétnych aktivít a ich následnej realizácie <https://www.minzp.sk/klima/adaptacia-zmenu-klimy/>.

Navrhované adaptačné opatrenia na území samospráv

(Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (2019))

Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav

- Koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu. Vytvárať a podporovať mikroklimu pre chodcov a cyklistov v meste.
- Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou budov k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách.
- Vytvárať trvalé, resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách (napr. tienením transparentných výplní otvorov budov).
- Zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov (klimatizácia, trigenerácia, riadené vetranie a zemné výmenníky, kapilárne rozvody).
- Zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam.
- Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest.
- Zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach.
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle prepojených do príľahlej krajiny. Podporiť zriadenie sídelných lesoparkov.

- Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín. Prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi.
- Zabezpečiť budovanie alternatívnych prvkov zelenej infraštruktúry (extenzívne zelené strechy, intenzívne zelené strechy, vertikálna zeleň).
- Zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií.
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch.
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území obce aj mimo neho.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach.
- Podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov.
- Minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla.
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie zrážkovej a odpadovej vody.
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu zrážkových vôd v sídlach, osobitne v ich zastavaných centrách.
- Zabezpečiť racionalizáciu vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody“.
- Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.
- V menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní.
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitaliz. a budovanie vodných plôch a mokradí.

Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov.
- Zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran mimo zastavaného územia pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre, zamedzenie výstavby v inundácií).
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.
- Zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zaistia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy. Zabezpečiť zvýšenie podielu vsakovacích zariadení a plôch pre zrážkovú vodu v sídlach.
- Zabezpečiť zadržiavanie zrážkovej vody a budovanie strešných a dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí.
- Zabezpečiť diverzifikáciu odvádzania zrážkovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade).
- Zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy.
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

7 MONITOROVANIE, VYHODNOTENIE A MODIFIKÁCIA PRO

Pracovný tím pre implementáciu PRO zabezpečuje realizáciu PRO. Monitorovanie realizácie PRO obce bude uskutočňovať Výbor pre PRO. Pri monitorovaní je potrebné sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov).

Informácie získané monitoringom je nevyhnutné analyzovať a na základe zistených skutočností je prehodnotiť aktuálnosť cieľov, priorít a opatrení. Tiež je potrebné aktualizovať akčné plány, vyhodnocovať tie, ktoré boli naplnené. Pracovný tím pre implementáciu PRO a Výbor pre PRO by sa mali schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok, kedy by sa zhodnotila implementácia PRO a navrhli by sa ďalšie kroky.

- **Princípy a fungovanie systému monitorovania a hodnotenia**

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu strategického plánovania.

- **Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku**

Patrí medzi základné zdroje monitorovaných údajov. Spolu s projektom ju vypracúva príjemca pomoci a predkladá príslušnému orgánu.

- **Monitorovacie správy**

Sa zaraďujú medzi ďalšie zdroje monitorovaných údajov. Predkladá ich príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve.

- **Realizácia monitorovania**

Monitorovanie realizujú predovšetkým spracovateľské alebo riadiace orgány. Jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú.

7.1 Spôsob monitorovania PRO

Monitorovanie realizácie PRO obce bude uskutočňovať Výbor pre PRO, ktorý bude pravidelne pripravovať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením PRO. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov, no kedykoľvek počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PRO.

Výbor pre PRO:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)
- 11)
- 12)

7.2 Vyhodnotenie a modifikovanie PRO

Program rozvoja obce je otvorený dokument, ktorý by mal byť v súlade s meniacimi sa podmienkami v obci, prípadne celej spoločnosti. Všetky zmeny v dokumente schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Predkladať návrhy na modifikovanie PRO bude v právomoci Výboru pre PRO. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrh na modifikovanie PRO.

Aktualizácia PRO sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie PRO, ktorý bude obsahovať konkrétne nové opatrenia, aktivity a úlohy. Tento návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PRO bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru pre PRO alebo obecného zastupiteľstva.

7.3 Plán priebežných hodnotení PRO

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie PRO	Najskôr v roku 2026, potom každý rok	Podľa rozhodnutia obce/koordinátora PRO a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie PRO	Priebežne počas realizácie aktivít a zúčtovania aktivít	Pri návrhu na revíziu PRO, pri zmene situácie a podmienok, na podnet komisií, poslancov, občanov, ap.
Tematické hodnotenie časti PRO	Raz ročne v spolupráci s obecnými komisiami a poslancami ObZ	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci rok
Mimoriadne hodnotenie PRO	Vždy podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, kontrola NKÚ, RO / SORO, ap.
Hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	V roku 2027/2030	Zhodnotenie dosiahnutia stanovených strategických cieľov, stanovenie priorít na nasledovné obdobie

8 SYSTÉM INTEGRÁCIE PROBLEMATIKY BEZPEČNOSTI V OBCI

Systém integrácie problematiky bezpečnosti by si, podľa situácie, mala obec tvoriť samostatne na základe svojich potrieb, možností, interných aj externých vplyvov. Tento špecifický dokument by mal pozostávať z nasledovných častí:

1. Identifikácia potreby a impulzov pre zapracovanie do PRO

Hlavným impulzom pre zvýšenie bezpečnosti je zlepšenie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v obci, vytvorenie komplexného prístupu k bezpečnosti v sociálne vylúčených a iných rizikových lokalitách, prostredníctvom opatrení zabezpečujúcich prevenciu pred vznikom kriminality.

Čiastkovými cieľmi opatrenia je zvýšenie bezpečnosti občanov mesta a jej návštevníkov, systematické a kontinuálne monitorovanie podľa druhu trestnej činnosti, zvyšovanie povedomia u detí a mládeže, vedúce k zodpovednosti za vlastné konanie. Ďalšími čiastkovými cieľmi je eliminácia protispoločenských konaní, rozvoj spolupráce s odbornými orgánmi a organizáciami podieľajúcimi sa na plnení úloh prevencie kriminality.

2. Prípravné práce, spracovanie a schválenie správy vrátane predbežnej vízie

Na základe analýzy priestupkov, kriminality, protispoločenskej činnosti a iných sociálno-patologických javov na území obce, boli vytypované lokality potrebné k monitorovaniu, na zabezpečenie zlepšenia verejného poriadku. Ďalšie prevádzkovanie, resp. rozšírenie kamerového systému, ako formy situačnej prevencie, vychádza z potreby skvalitniť komplexnú ochranu života, zdravia a majetku obyvateľov, ako aj návštevníkov obce. Potreba zvyšovania bezpečnosti miest, obcí, občanov a ich majetku, potreba intenzívnej podpory orgánov vedy, výskumu a vzdelávania pri hľadaní efektívnych foriem prevencie kriminality, vychádza z priority Stratégia prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020.

Cieľové zameranie vízie

a. definovanie aspektu bezpečnosti priamo, ako súčasť vízie, resp. definovanie cieľového stavu územia,

b. definovanie bezpečnosti, ako samostatný hlavný cieľ (v prípade ak je to významná prierezová priorita)

- Identifikácia kľúčových partnerov pre proces prevencie kriminality
- územne príslušné zložky Policajného zboru,
- zložky Integrovaného záchranného systému,
- územne príslušné orgány štátnej správy – okresné úrady,
- neziskový sektor a pod.

3. – Inventarizačná, analytická a prognostická fáza tvorby prevencie kriminality

Krok 3.1. Identifikácia potreby údajov vo vzťahu k výzvam, problémom, cieľom a zisteniam z inventarizačnej, analytickej a prognostickej fázy.

V tomto kroku je potrebné definovať a získať údaje potrebné pre bližšiu analýzu identifikovaných výziev a problémov v oblasti bezpečnosti (analýzu súčasného stavu, miery bezpečnosti) a tiež stanoviť ukazovatele pre sledovanie efektivity navrhnutých opatrení a nástrojov.

Krok 3.2. V oblasti bezpečnosti je vhodné sa zamerať na dve základné polohy vnímania bezpečnosti: objektívnej a subjektívnej bezpečnosti.

Objektívna bezpečnosť je sledovaná najmä prostredníctvom štatistických údajov (sledované na legislatívnej, ale i dobrovoľnej báze). Možné údaje a ich zdroj sú nasledovné:

§ Základná štatistika trestných činov (zdroj údajov Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Obvodné oddelenie policajného zboru).

§ Základná štatistika a analýza priestupkov (zdroj údajov miestne príslušný okresný úrad).

§ Zoznam rizikových lokalít (zdroj údajov spravidla obec, tretí sektor).

§ Výsledky a dopady projektov realizovaných na oblasť prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti (zdroj údajov obec a miestne príslušný okresný úrad).

Subjektívna bezpečnosť je reprezentovaná postojmi, pocitmi, subjektívnym vnímaním územia samotnými obyvateľmi a návštevníkmi.

Krok 3.3. Vhodné možné nástroje pre ich zber je dotazníkový prieskum, emočné mapy, riadené rozhovory a pod. (zdrojom údajov napr. prieskum verejnej mienky).

Krok 3.4. Spracovanie primárnych analýz doterajšieho vývoja a stavu obce/skupiny obcí/VÚC.

V rámci analytickej časti je potrebné využiť dáta získané v kroku 3.2. na detailnejšie definovanie východísk, potreby a podmienok pre návrh konkrétnych opatrení/projektov (súčasného stavu bezpečnosti, hlavných problémov, trendov priamo i nepriamo pôsobiacich na bezpečnosť a faktorov rozvoja vplývajúcich na bezpečnosť či už priamo, alebo v synergií z inými faktormi)

Krok 3.5. Analýza dobrej praxe - inovatívnych aj osvedčených riešení, prístupov, opatrení, možností a limitov ich transferu, vrátane medzinárodnej praxe vo vzťahu k identifikovaným potenciálom, výzvam, limitom a problémom.

Tu je vhodné uviesť návrh využitia konkrétnych príkladov domácej a zahraničnej dobrej praxe bezpečnosti na riešenie obdobných výziev a problémov, ako boli identifikované v predchádzajúcich krokoch.

4. – Stanovenie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Krok 4.1. Participatívny proces pre overenie vízie, priorít a strategických cieľov.

Keďže problematika bezpečnosti je osobitne citlivo vnímaná a oslovuje prakticky celú verejnosť, je participatívny proces veľmi efektívnym nástrojom pre overenie návrhov v oblasti bezpečnosti, ale aj pre získanie podpory a aktívnu účasť verejnosti pri ich implementácii. Je však potrebné využívať vhodné nástroje na priblíženie problematiky bezpečnosti a objektivizáciu získanej spätnej väzby. Navyše tému bezpečnosti je možné využiť často ako inicializačnú tému pre aktivizáciu verejnosti (workshopy, diskusie, urban walk a pod.).

Krok 4.2. Rozpracovanie základného smerovania stratégie obsiahnutej v PHRSR

Krok 4.3. Definovanie ďalších úrovní cieľov PHRSR.

V tomto kroku je možné definovať bezpečnosť ako súčasť niektorého z cieľov, resp. samostatný cieľ vrátane sústavy naň nadväzujúcich opatrení. Je však možné problematiku bezpečnosti implementovať aj prierezovo a jednotlivé opatrenia cielené na oblasť bezpečnosti integrovať do viacerých relevantných cieľov.

Krok 4.4. Nastavenie sústavy ukazovateľov a ich cieľových hodnôt.

Vo väzbe na krok 3.2. a definované opatrenia/projekty v kroku 4.3. je potrebné definovať ukazovatele umožňujúce sledovať ich očakávané dopady. Je vhodné a efektívne ich previazať s monitoringom zameraným na prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti, ktorý je legislatívne definovaný, čím sa obmedzí potreba využitia dodatočných kapacít monitoringu.

5. – Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na naplnenie vízie a cieľov

Krok 5.1. Identifikácia nástrojov.

V tomto kroku je potrebné definovať nástroje na dosiahnutie cieľov v oblasti bezpečnosti, vrátane definovania potrebných kapacít a finančných zdrojov na ich krytie.

Krok 5.2. Keďže bezpečnosť je komplexná problematika, okrem špecifických na bezpečnosti priamo zameraných opatrení a projektov je treba ju naviazať aj na systémové nástroje - inštitucionálny a procesný rámec manažmentu regionálneho rozvoja, kooperačné štruktúry, ale aj na podporné mechanizmy pre rozvoj tretieho sektora a dobrovoľníctva v území, aktivity prispievajúce k prevencii v oblasti bezpečnosti ako sú predškolské a školské vzdelávanie, kultúrne aktivity, športové aktivity a pod.

6. – Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

Krok 6.1. Spracovanie návrhu zodpovedností a úloh jednotlivých partnerov zapojených do implementácie stratégie.

V tomto kroku je potrebné nielen definovať rozdelenie úloh za realizáciu špecifických opatrení a projektov v oblasti bezpečnosti, ale venovať osobitnú pozornosť mechanizmom efektívnej aktivizácie verejnosti a koordinácii jej participácie. Bezpečnosť územia nie je len problémom územnej samosprávy, ale každého jedného partnera, čo by sa malo prejavovať aj v efektívnom zdieľaní zodpovedností a rozdelení úloh.

Krok 6.2. Nastavenie systému monitorovania

Krok 6.3. Nastavenie systému hodnotenia.

ZÁVER

Program rozvoja obce Čaňa bol spracovaný na základe zadania schváleného obecným zastupiteľstvom. Je strategickým strednodobým dokumentom, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti, opatrenia a aktivity smerujúce k ich naplneniu.

PRO vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie, s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencieschopnosť regiónu. Je otvoreným dokumentom, spracovaným na úrovni poznania a hodnotenia vývoja obce, jej potenciálu a perspektív. Je živým dokumentom, ktorý je potrebné v priebehu realizácie pravidelne vyhodnocovať na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a aktualizovať v termínoch podľa jeho rozhodnutia. Bude sa realizovať v podmienkach existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognózy očakávaného vývoja obce i regiónu.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v PRO má Obecné zastupiteľstvo obce Čaňa ako kolektívny riadiaci orgán, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve. Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní dostupných možností financovania plánovaných aktivít.

Úspešnosť realizácie stanovených zámerov však bude v prvom rade závisieť od aktívnej účasti a podpory všetkých obyvateľov obce pri koordinovaní jednotlivých aktivít obecným zastupiteľstvom.

Program rozvoja obce Čaňa bol schválený a uvedený do praxe rozhodnutím obecného zastupiteľstva (viď prílohu č. 5).

PRÍLOHY PRO

- 1) Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO
- 2) Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)
- 3) Zoznam skratiek použitých v PRO
- 4) Akčný plán na rozpočtové obdobie 2024 - 2026
- 5) Výpis z uznesenia obecného zastupiteľstva o schválení PRO

1) Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO

-
-
-
-
-
- Mgr. Pavol Kalmár, expert na strategické plánovanie
- Mgr. Mária Albertová, finančné riadenie
- Ing. Adriana Mikolajová, ekonómia a monitorovanie
- Alžbeta Švingálová, manažment sociálneho plánovania

2) Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

1. CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa Košice
2. CD: Obce - kraj Košice
3. ENTIRE – 02/2020, Ako na nové programové obdobie?, magazín
4. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2021 - 2026
5. Národný strategický referenčný rámec SR 2021 – 2027
6. Partnerská dohoda SR na roky 2021 –2027
7. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021. Štatistický úrad SR
8. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
9. Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
10. Zákon č. 539/2008Z.z. o podpore regionálneho rozvoja
11. <http://e-obce.sk>
12. <http://www.obce.info>
13. <http://www.statistics.sk>
14. http://www.zrsr.sk/zr_prev.aspx
15. http://www.orsr.sk/search_sidlo.asp
16. <http://www.ives.sk/registre/>
17. <http://www.vs.sk/heraldreg/>
18. <http://mikroregion.oma.sk/>
19. Štatistický úrad SR – Krajská správa Košice
20. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice - okolie
21. Obecny úrad Čaňa
22. Iné právnické a fyzické osoby
23. Vlastné zdroje z prieskumu

3) Zoznam skratiek použitých v PRO

KSK	Košický samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
HDP	Hrubý domáci produkt
HND	Hrubý národný dôchodok
II	Integrovaná infraštruktúra
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KF	Kohézny fond
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2020
KŽP	Kvalita životného prostredia
LZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NSRR	Národná stratégia regionálneho rozvoja
NUTS	Nomenklatura územných štatistických jednotiek (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)
OcR	Obecný rozpočet
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
PI	Program INTERACT
PKS	Parita kúpnej sily
POH	Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025
PRB	Program rozvoja bývania
PRO	Program rozvoja obce
PRV	Program rozvoja vidieka
RH	Rybné hospodárstvo
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoby

SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca (Terénny sociálny pracovník)
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VaI	Výskum a inovácie
VZNP	V znení neskorších predpisov
ZP	Zdravotne postihnutý
Z. z.	Zbierka zákonov

4) Akčný plán na rozpočtové obdobie 2024 – 2026

Akčný plán na prvé tri roky strategického obdobia je viac-menej orientačný, resp. motivačný, pretože je ovplyvnený a podmienený rôznymi externými alebo internými vplyvmi ako sú: finančná situácia obce, aktuálnosť projektových výziev, schvaľovacie, implementačné a vyhodnocovacie procesy atď. Platí pravidlo – „Čo sa nestihne dnes, zajtra určite áno.“

Medzi predpokladané aktivity našej obce, v rámci akčného plánu, je možné zaradiť:

1. PRIORITA: BUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

- 1.1.1. Výstavba nájomných bytových jednotiek
- 1.1.3. Pozemkové úpravy (sceľovanie - Register obnovenej evidencie pozemkov)

1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

- 1.2.1. Vybudovanie detského ihriska

1.3. Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry

- 1.3.1. Rekonštrukcia, modernizácia materskej školy

1.4. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

- 1.4.1. Rozširovanie verejného vodovodu
- 1.4.2. Rozširovanie verejnej kanalizácie
- 1.4.8. Budovanie obecných chodníkov

2. PRIORITA: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.2. Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci

- 2.2.1. Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí

3. PRIORITA: SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

- 3.1.3. Realizácia občianskych hliadok
- 3.1.5. Realizácia zdravotníckej služby

3.2. Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci

- 3.2.1. Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi a občianskym sektorom (MAS)

4. PRIORITA: OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1. Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci

- 4.1.3. Vybudovanie a vybavenie zberného dvora

5. PRIORITA: ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU

5.1. Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry

- 5.1.1. Vybudovanie cyklotrasy
- 5.1.2. Vybudovanie náučného chodníka

5.2. Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

- 5.2.1. Rozvoj turistiky a agroturistiky

6. PRIORITA: PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

6.1. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi

- 6.1.2. Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov
- 6.1.4. Tvorba a distribúcia obecných novín

Finančné zabezpečenie aktivít na roky 2024 - 2026

Finančné zabezpečenie jednotlivých aktivít z:		rozpočtu obce	rozpočtu VÚC	dotácií štátu	ŠF EÚ	Plán obnovy Iné
1	Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry	3 975 000,00 €				
1.1	Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	2 200 000,00 €				
1.2	Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	15 000,00 €				
1.3	Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	740 000,00 €				
1.4	Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	1 020 000,00 €				
2	Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov	60 000,00 €				
2.1	Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci	0,00 €				
2.2	Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci	60 000,00 €				
3	Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce	350 000,00 €				
3.1	Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a soc. vylúčených občanov	250 000,00 €				
3.2	Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci	100 000,00 €				
4	Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia	300 000,00 €				
4.1	Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci	300 000,00 €				

4.2	Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	0,00 €
5	Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu	160 000,00 €
5.1	Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry	60 000,00 €
5.2	Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	100 000,00 €
6	Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce	16 000,00 €
6.1	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi	16 000,00 €
6.2	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce	0,00 €
SPOLU		4 861 000,00 €

Analýza finančných potrieb a možností obce na spolufinancovanie PRO pre roky 2024 – 2026

Finančné zabezpečenie jednotlivých aktivít		z rozpočtu obce
1	Priorita: Budovanie technickej infraštruktúry	198 750,00 €
1.1	Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	110 000,00 €
1.2	Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	750,00 €
1.3	Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	37 000,00 €
1.4	Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	51 000,00 €
2	Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov	3 000,00 €
2.1	Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci	0,00 €
2.2	Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci	3 000,00 €
3	Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce	17 500,00 €
3.1	Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov	12 500,00 €

3.2	Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci	5 000,00 €
4	Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia	15 000,00 €
4.1	Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci	15 000,00 €
4.2	Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	0,00 €
5	Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu	8 000,00 €
5.1	Opatrenie: Budovanie turistickej infraštruktúry	3 000,00 €
5.2	Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	5 000,00 €
6	Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce	800,00 €
6.1	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi	800,00 €
6.2	Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce	0,00 €
Spolu za aktivity		243 050,00 €
Finančné náklady na verejné obstarávanie, projektovú dokumentáciu, projektový manažment, DPH, úroky, straty, ap.		48 610,00 €
SPOLU CELKOM		291 660,00 €

Indikatívny finančný plán obce na realizáciu PRO na roky 2024 – 2026

Oblasť	Rok										SPOLU
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031-2032		
Hospodárska politika		797 063 €	1 328 438 €	2 125 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	4 251 000 €
Sociálna politika		58 125 €	96 875 €	155 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	310 000 €
Environmentálna politika		56 250 €	93 750 €	150 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	300 000 €
SPOLU CELKOM		911 438 €	1 519 063 €	2 430 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	4 861 000 €

- 5) Výpis z Uznesenia OcZ o schválení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Čaňa 2024 - 2027 s platnosťou do r. 2030

(sem navoľno priložiť kópiu uznesenia)